

Národní pedagogický institut
České republiky

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální

27. 2. 2026

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální

Dokument obsahuje pouze závazné části RVP.

Aktuální data RVP včetně metodické podpory jsou vždy dostupná na adrese <https://prohlednout.rvp.cz>.

Obsah

Obecné části	7
Úvod	8
Poznámky a seznam zkratk	9
Poznámky	9
Seznam zkratk	9
1. Vymezení RVP ZŠS	10
2. Cíle, hodnoty a pojetí vzdělávání v základní škole speciální	11
2.1 Pojetí a cíle vzdělávání – Díl I	11
2.1.1 Cíle vzdělávání – Díl I	11
2.1.2 Pojetí vzdělávání – Díl I	12
2.1.3 Profil absolventa – Díl I	12
2.2 Pojetí a cíle vzdělávání – Díl II	12
2.2.1 Cíle vzdělávání – Díl II	13
2.2.2 Pojetí vzdělávání – Díl II	13
3. Podmínky k realizaci RVP ZŠS	14
3.1 Kultura a prostředí školy	14
3.1.1 Aktéři vzdělávání – péče o vztahy ve škole	14
3.1.2 Vytváření personálních kapacit	15
3.1.3 Organizace výuky a vzdělávací strategie	15
3.1.4 Reflexe a hodnocení kvality výuky	16
3.1.5 Propojování formálního a neformálního vzdělávání	16
3.1.6 Organizační, prostorové a materiální, hygienické a jiné podmínky	16
3.2 Společné vzdělávání – podpora žáků ve vzdělávání	17
4. Vzdělávací obsah	18
4.1 Klíčové kompetence	18
4.2 Základní gramotnosti	19
4.3 Průřezová témata	19
4.4 Vzdělávací oblasti a vzdělávací obory	20
4.4.1 Vzdělávací oblasti a vzdělávací obory – Díl I	21
4.4.2 Vzdělávací oblasti a vzdělávací obory – Díl II	21
5. Rámcový učební plán	22
5.1 Rámcový učební plán – Díl I	22
5.2 Rámcový učební plán – Díl II	23
6. Pojetí hodnocení žáků	25
Pojetí hodnocení žáků	25
7. Tvorba, vyhodnocování a úprava ŠVP	26
7.1 Tvorba školního vzdělávacího programu	26
7.2 Hodnocení školního vzdělávacího programu, jeho změny	28
Díl I - vzdělávací obsah	30
Základní gramotnosti	31
Čtenářská a pisatelská	32
Vztah ke čtení a čtenářství, psaní a pisatelství	32
Budování porozumění v četbě a v procesu psaní	32
Logicko-matematická	34
Použití matematiky	34
Klíčové kompetence	35
Klíčová kompetence k učení	36
Umění se učit	36
Klíčová kompetence komunikační	37
Vyjadřování	37
Porozumění	37
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	39
Vlastní wellbeing	39
Resilience: odolávání obtížným situacím	39
Empatie a porozumění druhým	40
Budování a udržování zdravých vztahů	40
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	42

Respektující vztah k životu a světu	42
Zohledňování propojenosti světa	42
Odpovědné rozhodování a jednání	43
Klíčová kompetence pracovní	44
Realizace akcí, aktivit, projektů	44
Spolupráce a týmová práce	44
Klíčová kompetence k řešení problémů	46
Řešení běžných problematických situací	46
Práce s informacemi	46
Klíčová kompetence kulturní	48
Kulturní kontext	48
Kulturní a umělecké sebevyjádření	49
Klíčová kompetence digitální	50
Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií	50
Tvorba digitálního obsahu	50
Bezpečnost v digitálním prostředí	51
Průřezová témata	52
Péče o sebe a druhé	53
Společnost pro všechny	54
Udržitelné prostředí	55
Vzdělávací oblasti	56
Jazyk a jazyková komunikace	57
Čtení a psaní	57
Čtení	57
Psaní	58
Komunikační výchova	59
Rozvíjení komunikačních dovedností	60
Matematika a její aplikace	62
Matematika	62
Řazení a třídění předmětů	62
Čísla a početní operace	63
Závislosti, vztahy a práce s daty	64
Základy geometrie	65
Informatika	67
Informatika	67
Data a informace	67
Informační systémy	68
Digitální technologie	68
Člověk a jeho svět	70
Člověk a jeho svět	70
Místo, kde žijeme	70
Lidé kolem nás	71
Lidé a čas	72
Rozmanitost přírody	72
Člověk, jeho zdraví a bezpečí	73
Člověk a společnost	74
Člověk a společnost	74
Dějiny našeho národa	74
Člověk ve společnosti	75
Poznatky o společnosti	75
Péče o občana	76
Člověk a příroda	77
Člověk a příroda	77
Základní poznatky z fyziky	77
Základní poznatky z chemie	78
Základní poznatky z přírodopisu	79
Základní poznatky z geografie	79

Umění a kultura	81
Hudební výchova	81
Interpretace a tvorba	81
Recepce uměleckého díla	82
Kulturní povědomí a jednání	83
Výtvarná výchova	83
Interpretace a tvorba	84
Recepce uměleckého díla	84
Kulturní povědomí a jednání	85
Člověk, zdraví a bezpečí	86
Výchova ke zdraví a bezpečí	86
Ochrana a podpora zdraví	86
Denní režim	87
Osobní bezpečí	88
Tělesná výchova	88
Aplikovaná tělesná výchova – činnosti ovlivňující a podporující pohybové učení a zdraví	88
Člověk, jeho osobnost a svět práce	91
Osobnostní a sociální výchova	91
Osobnostní a sociální výchova	91
Pracovní činnosti	92
Sebeobsluha	93
Práce s technickými materiály	93
Práce konstrukční	94
Práce pěstitelské	94
Práce v domácnosti	95
Pracovní návyky	96
Díl II - vzdělávací obsah	98
Klíčové kompetence	99
Klíčová kompetence k učení	100
Umění se učit	100
Klíčová kompetence komunikační	101
Vyjadřování	101
Porozumění	101
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	103
Vlastní wellbeing	103
Resilience: odolávání obtížným situacím	103
Budování a udržování zdravých vztahů	104
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	105
Respektující vztah k životu a světu	105
Zohledňování propojenosti světa	105
Odpovědné rozhodování a jednání	106
Klíčová kompetence pracovní	107
Realizace akcí, aktivit, projektů	107
Spolupráce a týmová práce	107
Klíčová kompetence k řešení problémů	109
Řešení běžných problematických situací	109
Klíčová kompetence kulturní	110
Kulturní a umělecké sebevyjádření	110
Klíčová kompetence digitální	111
Bezpečnost v digitálním prostředí	111
Vzdělávací oblasti	112
Člověk a komunikace	113
Rozumová výchova	113
Rozvíjení poznávacích schopností	113
Rozvíjení logického myšlení a paměti	114
Rozvíjení grafických schopností	115

Komunikační výchova	115
Rozvíjení komunikačních dovedností	115
Člověk a jeho svět	117
Smyslová výchova	117
Rozvíjení zrakového vnímání	117
Rozvíjení sluchového vnímání	118
Rozvíjení hmatového vnímání	118
Prostorová a směrová orientace	119
Rozvíjení čichového a chutového vnímání	119
Umění a kultura	121
Hudební výchova	121
Interpretace a tvorba	121
Recepce uměleckého díla	122
Výtvarná výchova	122
Interpretace a tvorba	123
Recepce uměleckého díla	123
Člověk, zdraví a bezpečí	125
Tělesná výchova	125
Pohybová výchova – činnosti ovlivňující pohybové učení a zdraví	125
Člověk, jeho osobnost a svět práce	127
Osobnostní a sociální výchova	127
Osobnostní a sociální výchova	127
Pracovní činnosti	128
Sebeobsluha	128
Práce s technickými materiály	129
Práce konstrukční	129
Práce pěstitelské	130
Práce v domácnosti	130
Pracovní návyky	131

Obecné části

UVO

Úvod

Charakteristika

Motto: *Obsah vzdělávání žáka základní školy speciální zásadně ovlivňuje kvalitu jeho života ve školním i v dospělém věku. Osvojené vědomosti a dovednosti mají dopad na jeho společenský i osobní život, případně vedou i k uplatnění žáka na pracovním trhu. Dosažený stupeň samostatnosti a soběstačnosti je stěžejní nejen pro život žáka samotného, ale i pro jeho rodinu.*

PSZ

Poznámky a seznam zkratek

Poznámky

Pokud jsou v dokumentu používány pojmy žák, učitel aj., rozumí se tím pedagogická kategorie nebo označení profesní skupiny, tj. žák i žákyně, učitel i učitelka atd. I přes volbu mužského rodu dokument respektuje rovnost pohlaví.

Seznam zkratek

Zkratka	Plný název
DČD	Disponibilní časová dotace
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OVU	Očekávaný výsledek učení
RUP	Rámcový učební plán
RVP	Rámcový vzdělávací program
RVP ZŠS	Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální
ŠPZ	Školské poradenské zařízení
ŠVP	Školní vzdělávací program
ŠZ	Školský zákon
UNESCO	Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu
ZŠS	Základní škola speciální

OCN

1. Vymezení RVP ZŠS

Charakteristika

Kapitola uvádí Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální jako závazný dokument vymezující základy vzdělávání v základní škole speciální.

Základní vzdělávání klade důraz na poznávání, respektování a rozvoj individuálních schopností i zájmů žáků v bezpečném a motivujícím prostředí školy.

Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální (RVP ZŠS) vychází ze Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+, která orientuje vzdělávání žáků na jejich budoucí potřeby. Zdůrazňuje **rozvoj kompetencí** potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život a usiluje o **snížení nerovností v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání**, které umožní **maximální rozvoj potenciálu žáků** (Strategie 2030+, s. 5).

Právo vzdělávat se v základní škole speciální mají žáci se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami a s autismem (ŠZ § 48).

RVP ZŠS obsahuje dva díly, které jsou zpracované podle stupně mentálního postižení žáků a jsou navzájem plně přístupné.

Díl I – Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

Díl I je určený pro vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami a s autismem.

Díl II – Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením

Díl II je určený pro vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami a s autismem, a dětí s hlubokým mentálním postižením.

Předložený kurikulární dokument je zpracovaný **v elektronickém informačním systému**. Zahrnuje úvodní obecné části, vzdělávací obsah a metodickou podporu. Obecné části RVP ZŠS poskytují závazné informace pro školy k tvorbě školního vzdělávacího programu (ŠVP) a k organizaci výuky. Tyto kapitoly jsou společné pro oba díly, ale některé jejich části mají odlišný obsah. Odlišný obsah vychází z rozdílných vzdělávacích potřeb žáků dané skupiny.

RVP ZŠS vymezuje na státní úrovni závazný rámec pro obor vzdělání základní škola speciální. V Dílu I je realizován na 1. stupni (1. až 6. ročník) a na 2. stupni (7. až 10. ročník) základních škol speciálních. Díl II není dělený na stupně. Úspěšným absolvováním tohoto vzdělávacího programu získává žák základy vzdělání (ŠZ § 45). Současně žák naplňuje v prvních devíti letech školní docházky povinnou školní docházku (ŠZ § 36–43). Absolvováním celého desetiletého vzdělávacího programu podle RVP ZŠS dosáhne žák základů vzdělání.

RVP ZŠS je závazným dokumentem i pro individuální vzdělávání (ŠZ § 41).

RVP ZŠS navazuje svým pojetím a obsahem na Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Pro přípravu na vzdělávání v základní škole speciální lze zřídit přípravný stupeň základní školy speciální (ŠZ § 48a). Tato příprava může probíhat až po dobu tří let.

RVP ZŠS je východiskem pro rámcové vzdělávací programy ve středním vzdělávání, především pro obor vzdělání praktická škola jednoletá a praktická škola dvouletá.

Závazné pro ŠVP:

- Škola **v souladu s RVP ZŠS zpracovává ŠVP, podle kterého se realizuje konkrétní výuka.**

OCA

2. Cíle, hodnoty a pojetí vzdělávání v základní škole speciální

Charakteristika

Kapitola vymezuje cíle základního vzdělávání ve shodě se školským zákonem, společné hodnoty na úrovni základního vzdělávání, pojetí vzdělávání podle závažnosti znevýhodnění žáků a profil absolventa základní školy speciální vzdělávaného podle Dílu I RVP ZŠS.

Základní vzdělávání směřuje k obecným zásadám a cílům vzdělávání (ŠZ § 2) a k cílům základního vzdělávání (ŠZ § 44) vymezeným ve školském zákoně.

Hlavním cílem základního vzdělávání realizovaného podle RVP ZŠS je utvářet a postupně u žáků rozvíjet **klíčové kompetence, základní gramotnosti** (pouze u Dílu I) a poskytnout jim **základ všeobecného vzdělání**.

Vzdělávání v kontextu RVP ZŠS **se svým pojetím přizpůsobuje úrovni psychického a fyzického rozvoje žáků se závažným znevýhodněním**. Vzhledem k variabilitě schopností, úrovni vědomostí a dovedností žáků základní školy speciální je nezbytné při vzdělávání uplatňovat přístupy odpovídající vývojovým a osobnostním specifikům žáků, za přispění nejvyšší míry podpůrných opatření.

Základní vzdělávání podle RVP ZŠS směřuje **k uplatňování hodnot klíčových pro odpovědné zapojení žáka do života** jeho rodiny a nejbližšího okolí. Tyto základní postoje a hodnoty, vycházející ze vzdělávacích dokumentů UNESCO a OECD, jsou definované jako: **sdílené poznání** (rozvíjení společných znalostí a dovedností), **respektování potřeb planety** (ochrana přírody a životního prostředí), **podpora udržitelných technologií a inovací** (využívání nových technologií účelným způsobem) a **důstojný život pro všechny** (vytváření a respektování pravidel společného soužití).

(UNESCO: Vzdělávání pro cíle udržitelného rozvoje; OECD: Vzdělávání a dovednosti pro budoucnost 2030 – Kompas učení 2030).

2.1 Pojetí a cíle vzdělávání – Díl I

2.1.1 Cíle vzdělávání – Díl I

RVP ZŠS Díl I směřuje žáky se středně těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami a s autismem k těmto dílčím cílům:

- naučit se zvládat běžné i složitější situace a přijímat změny;
- komunikovat a spolupracovat funkčním způsobem;
- bezpečně využívat digitální technologie;
- chránit své fyzické a duševní zdraví i zdraví jiných;
- vážit si kulturních hodnot a přírodního prostředí, využívat je a chránit;
- být ohleduplný a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám;
- poznávat své schopnosti a reálné možnosti při spolurozhodování o svém životním uplatnění.

Pro dosažení cílů vzdělávání v základní škole speciální je nezbytný systém záměrů, konkrétních úkolů, činností, metod, prostředků a aktivit:

- umožnit vnitřní diferenciaci a individualizaci výuky žáků s využitím všech podpůrných opatření;
- umožnit variabilní organizaci výuky, úpravu vyučovací hodiny volit podle potřeb žáků, vyučovací hodiny dělit na více jednotek;
- usnadnit žákům verbální, popřípadě neverbální komunikaci s okolím využíváním všech dostupných systémů a forem komunikace – digitálních technologií, systémů augmentativní a alternativní komunikace;

- umožnit žákům osvojení sebeobslužných činností a základních pracovních dovedností a návyků na takové úrovni, aby je byli schopni využít v občanském životě a při plnění požadavků podporovaného zaměstnání;
- umožnit žákům osvojit si postupy učení a motivovat je k učení, vést žáky k ustálenému postupu osvojování dovedností a návyků, dbát na jeho dodržování formou průběžné pozitivní motivace;
- podněcovat žáky k myšlení a k řešení problémů na podkladě názoru, podporou názorného myšlení a úzkého sepětí s realitou vytvářet stereotypy chování pro uplatnění v konkrétních životních situacích;
- vést žáky ke schopnosti reálného pohledu na svou osobu i na osoby ve svém nejbližším okolí, umožnit jim zažít uspokojení z výsledků společné práce;
- připravovat žáky k tomu, aby si uvědomovali svá práva a naplňovali své povinnosti, rozvíjet u žáků dovednost vyjádřit své požadavky a potřeby, podporovat rozvoj jejich samostatnosti;
- nastavovat u žáků vhodné projevy v chování, jednání, prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, k okolnímu prostředí i k přírodě;
- zajišťovat žákům dostatek příležitostí k získávání zkušeností v činnostech, které je uspokojují a přinášejí jim radost, umožnit jim podílet se na jednoduchých sociálních aktivitách;
- učit žáky chránit vlastní zdraví i zdraví jiných; vytvářet a upevňovat poznatky a dovednosti v péči o zdraví, v oblasti osobního bezpečí a lidské sexuality, vést je k pozitivnímu myšlení, k osvojení režimu podporujícího zdraví.

2.1.2 Pojetí vzdělávání – Díl I

Vzdělávání v základní škole speciální podle Dílu I je přizpůsobené žákům se sníženou úrovní rozumových schopností, nedostatečnou úrovní koncentrace pozornosti a nízkou úrovní rozvoje volných vlastností.

Vzdělávací činnosti jsou zaměřené na rozvíjení rozumových schopností a osvojování přiměřených poznatků, na vypěstování návyků sebeobsluhy, vytváření dovedností používat předměty denní potřeby a osvojit si jednoduché pracovní činnosti. Rozvíjení duševních i tělesných schopností žáků je založené **na důsledném respektování jejich individuálních zvláštností**.

Vzdělávací obsah RVP ZŠS Díl I je redukován na osvojení základních vědomostí a dovedností v jednotlivých vzdělávacích oblastech a vzdělávacích oborech, prakticky zaměřených činností a pracovních dovedností.

Pro vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami a s autismem je třeba vytvořit optimální podmínky, které vyžadují především přátelskou atmosféru, klidné a nestresující prostředí, poskytující pocit jistoty a bezpečí a umožňující koncentraci na práci. Uspokojováním nejen základních fyziologických potřeb, ale i potřeb psychických a sociálních je dán předpoklad úspěšného vývoje, aby žáci v rámci svých možností dosáhli cílů základního vzdělávání.

2.1.3 Profil absolventa – Díl I

Žák, který úspěšně ukončil vzdělávání v základní škole speciální, by měl získat **základy klíčových kompetencí**, které mu umožňují:

- komunikovat vhodnými výrazovými prostředky v každodenních situacích s ohledem na míru znevýhodnění, přiměřeně reagovat na okolní podněty;
- udržovat okruh vztahů, přistupovat s respektem k jiným lidem, respektovat zájmy a práva lidí kolem sebe;
- rozvíjet vlastní fyzickou a psychickou odolnost, využívat podle svých možností dostupné postupy podporující zdraví a bezpečnost a posilovat svou osobní pohodu (wellbeing);
- věnovat pozornost živým bytostem a přírodě, přispívat k udržitelnosti;
- vyjadřovat nápady, emoce a potřeby prostřednictvím uměleckých a kulturních prostředků;
- využívat bezpečně digitální technologie, dodržovat osvojená pravidla, jak předcházet situacím ohrožujícím jeho zdraví a bezpečí;
- orientovat se v přiměřeně náročných textech různých formátů a obsahů;
- využívat numerické informace v běžně se vyskytujících situacích.

2.2 Pojetí a cíle vzdělávání – Díl II

2.2.1 Cíle vzdělávání – Díl II

Ve vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami a s autismem či dětí s hlubokým mentálním postižením podle RVP ZŠS Díl II usilujeme **o směřování k těmto dílčím cílům:**

- osvojovat si základní hygienické návyky a činnosti týkající se sebeobsluhy;
- rozvíjet svou pohyblivost a snažit se o dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti;
- rozvíjet své komunikační dovednosti i s využíváním systémů augmentativní a alternativní komunikace;
- spolupracovat s blízkými osobami a vykonávat jednoduché úkony;
- vytvářet si pozitivní vztahy ke spolužákům a k začlenění do kolektivu.

2.2.2 Pojetí vzdělávání – Díl II

Žáci vzdělávání podle RVP ZŠS Díl II mají závažné mentální postižení, zpravidla spojené i s dalšími závažnými poruchami motoriky, komunikačních schopností a s dalším zdravotním omezením. Je nutné, aby byli vzdělávání na základě speciálně upraveného vzdělávacího programu v přizpůsobených podmínkách a za odborného speciálněpedagogického vedení. Žáci si osvojují elementární vědomosti, dovednosti a návyky, které jim umožní získání určité míry soběstačnosti.

Velice důležitá je **kultivace osobnosti žáků**, rozvíjení jejich estetického cítění a zájmů, výtvarných a hudebních schopností a nejjednodušších pracovních dovedností. Informativní cíle ustupují cílům formativním a rehabilitačním. Při vzdělávání těchto žáků je nutné zajištění atmosféry jistoty a bezpečí jako základu vytváření vztahů.

Pro vzdělávání žáků je charakteristické **individualizované vyučování**. Vnitřní členění tříd nevychází z věkových charakteristik žáků, ale z úrovně jejich individuálních schopností a potřeb, které jsou určující pro obsah vzdělávání. Režim dne je rozdělený na pravidelné střídání výuky, odpočinku a hry, které odpovídá možnostem zatížení žáků. Pro žáky, jejichž speciální vzdělávací potřeby to vyžadují, je vzdělávání individuálně plánováno. Všechna podpůrná opatření směřují k rozvíjení celé osobnosti.

K organizačnímu zabezpečení patří i vhodné prostorové a materiální vybavení – prostory pro relaxaci a individuální práci se žáky, vhodný nábytek, kompenzační pomůcky potřebné pro rozvíjení hybnosti žáků.

Vzdělávací program pro žáky s těžkými formami mentálního postižení Díl II **je plně prostupný** se vzdělávacím programem pro žáky se středně těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami a s autismem Díl I a v případě akcelerace vývoje rozumových schopností žáka je nejen možné, ale i vhodné jeho převedení do jiného vzdělávacího programu.

Děti s hlubokým mentálním postižením, kterým bylo stanoveno vzdělávání podle ŠZ § 42, jsou vzdělávány podle osobního plánu sestaveného v souladu s tímto RVP a jsou klienti speciálně pedagogického centra.

OCB

3. Podmínky k realizaci RVP ZŠS

Charakteristika

Kapitola vymezuje podmínky pro realizaci RVP ZŠS ve formě utváření kultury a prostředí školy, které podporují žáky ve vzdělávání.

Podmínky pro realizaci RVP ZŠS vycházejí z koncepčních vzdělávacích dokumentů, z obecně platných předpisů, z požadavků na zajištění výchovně-vzdělávacího procesu a zároveň ze speciálních vzdělávacích potřeb žáků.

Zvyšování kvality vzdělávání je úzce spojené se systematickým rozvojem a řízením **kultury školy** a jejích procesů. Škola se stává učícím se společenstvím.

3.1 Kultura a prostředí školy

Kultura školy představuje provázaný soubor prvků. Patří mezi ně **pravidla, symboly, tradice, rituály, sdílené hodnoty, vztahy v rámci školního společenství a materiální i organizační podmínky**.

Kultura školy ovlivňuje **každého žáka, učitele a další aktéry vzdělávání** a má významný dopad na **kvalitu vzdělávání i jeho výsledky**. Pro rozvoj kultury školy je klíčové, aby žáci posilovali příkladné vzorce chování už samotným životem ve škole. Cílem je to, aby byl kladen důraz na **bezpečné prostředí, kvalitu života ve škole, demokratické principy, udržitelný rozvoj, respektující komunikaci a praktické využití vzdělávacích výsledků v životě žáků**. Je důležité, aby **vedení školy** svým příkladem a podporujícím přístupem k pracovníkům i žákům významně přispívalo k rozvoji školní kultury.

Závazné pro ŠVP:

- Škola v ŠVP popíše postupy pro **naplňování wellbeingu ve škole** s důrazem na zdravý a smysluplný rozvoj žáků.
- Škola charakterizuje jednotlivé **oblasti své školní kultury** tak, aby podporovaly cíle, hodnoty a pojetí základního vzdělávání uvedené v RVP ZŠS.

3.1.1 Aktéři vzdělávání – péče o vztahy ve škole

V prostředí dobře fungující školy s demokratickými principy vzniká společenství, kde učitelé, žáci a zákonní zástupci společně přispívají k jeho fungování a sdílejí odpovědnost za kvalitu školního prostředí.

Škola **aktivně buduje a rozvíjí vztahy se všemi účastníky vzdělávacího procesu i místní komunitou** a pravidelně **reflektuje jejich kvalitu**. Škola velmi úzce kooperuje se zákonnými zástupci žáků, spolupráce se realizuje formálně na oficiálních setkáních se zákonnými zástupci v rámci milníků školního roku a také neformálně při setkáních na kulturních i jiných aktivitách školy. Pro úspěšné vzdělávání žáků je tato spolupráce klíčová.

Vedení školy **posiluje vzájemnou důvěru** mezi vedením, zaměstnanci, žáky, zákonnými zástupci a dalšími partnery prostřednictvím:

- transparentního a včasného informování všech zúčastněných o záležitostech, které se jich týkají;
- bezpečných (případně anonymních) nástrojů pro **pravidelnou zpětnou vazbu k výuce** a provozu školy.

Výsledky analýz zpřístupňuje zřizovateli, pedagogické radě, školské radě, zákonným zástupcům i žákům.

Závazné pro ŠVP:

- Škola popíše **konkrétní formy spolupráce**, které jsou podkladem pro utváření respektujících vztahů ve škole včetně vztahů se zákonnými zástupci i dalšími partnery.

3.1.2 Vytváření personálních kapacit

Vedení školy aktivně vytváří **podmínky pro neustálý osobnostní a profesní rozvoj kapacit**, zejména prostřednictvím vzdělávání učitelů, budování partnerských vztahů a podpory osobního wellbeingu zaměstnanců školy.

Při posilování personálních kapacit vychází vedení školy z **vlastního systému rozvoje učitelů**, z vizí, strategií rozvoje školy a z plánu dalšího vzdělávání. Učitelům poskytuje prostor a podporu k naplnění jejich různorodých rolí, k získávání potřebných kompetencí (Kompetenční rámec absolventa učitelství) pro efektivní týmovou spolupráci.

Vedení školy zajistí podmínky pro zvyšování profesních kompetencí učitelů, zejména prostřednictvím:

- zapojení učitelů a dalších aktérů vzdělávání do **plánování, realizace a vyhodnocování jejich profesního rozvoje**;
- zavedení **plánu podpory** pro začínající učitele, včetně role uvádějících a provázejících učitelů, s důrazem na realizaci vzájemných hospitací a odborných supervizí.

Závazné pro ŠVP:

- Škola popíše v rámci vize **cílenou podporu profesních kompetencí učitelů**.

3.1.3 Organizace výuky a vzdělávací strategie

Vedení školy klade důraz na **kvalitní organizaci výuky**, která hraje klíčovou roli při **aktivizaci a motivaci žáků k učení**. Pro podporu smysluplného a aktivního zapojení žáků do procesu učení uplatňuje škola pestrou **škálu vzdělávacích strategií**. Tyto strategie se zaměřují na **úroveň celé školy** (vzdělávací strategie školy) i na úroveň **jednotlivých vyučovacích předmětů** (strategie učitelů).

Školní vzdělávací strategie přispívají k naplňování vzdělávacích cílů, vytváření pozitivního klimatu školy a podporují spolupráci mezi žáky a učiteli. **Strategie na úrovni jednotlivých vyučovacích předmětů** zahrnují konkrétní didaktické přístupy, jako jsou výukové metody, organizační formy, prostředky výuky, reflexe a hodnocení. Tyto postupy pomáhají žákům dosahovat klíčových kompetencí a v rámci Dílu I RVP ZŠ také základních gramotností. Pedagogický tým školy sdílí zkušenosti s využívanými vzdělávacími strategiemi, spolupracuje na jejich zlepšování a jeho členové se přitom vzájemně inspirují.

Na úrovni školy učitelé:

- společně plánují, realizují a reflektují vzdělávací strategie;
- respektují a aktivně využívají společné školní strategie.

Na úrovni vyučovacích předmětů učitelé:

- uplatňují ve výuce didaktické postupy zaměřené na rozvoj klíčových kompetencí a v případě Dílu I také základních gramotností;
- sledují vzdělávací pokroky každého žáka a zohledňují individuální vzdělávací potřeby všech žáků;
- podporují vytváření pozitivních vztahů mezi žáky a rozvíjejí jejich schopnost vzájemně spolupracovat;
- přizpůsobují organizaci výuky a vzdělávací metody zdravotnímu stavu žáků.

Závazné pro ŠVP:

- Škola popíše **vzdělávací strategie na úrovni školy** – společné plánování a organizaci výuky.
- Škola popíše **vzdělávací strategie využívané učiteli** na úrovni jednotlivých vyučovacích předmětů nebo jiných forem vzdělávání.

3.1.4 Reflexe a hodnocení kvality výuky

Inovativní přístup k výuce klade **důraz na efektivní vyučování a učení, které vychází z reflexe a hodnocení kvality výuky. Učitelé průběžně vyhodnocují, jak jsou naplňovány stanovené cíle. Sledují dopad výuky na učení žáků a na základě těchto pozorování plánují další výuku.**

Závazné pro ŠVP:

- Škola stanoví **kritéria hodnocení kvality výuky a pedagogické práce.**

3.1.5 Propojování formálního a neformálního vzdělávání

Učitelé propojují formální, neformální a zájmové vzdělávání prostřednictvím:

- **vyhledávání a využívání příležitostí k neformálnímu vzdělávání** ve spolupráci s různými institucemi, jejich pracovníky nebo jednotlivými aktéry působícími v oblasti neformálního vzdělávání;
- **zohledňování výsledků neformálního vzdělávání při plánování a realizaci výuky**, navazování na získané znalosti, dovednosti žáků a jejich další rozvoj.

Závazné pro ŠVP:

- Škola popíše **způsoby propojování formálního, neformálního, případně zájmového vzdělávání.**

3.1.6 Organizační, prostorové a materiální, hygienické a jiné podmínky

Škola cíleně vytváří vhodné **podmínky pro vzdělávání žáků základní školy speciální. Klade důraz na zajištění organizačních, prostorových, materiálních, hygienických a bezpečnostních opatření, která odpovídají jejich potřebám a splňují platné předpisy a normy. Zároveň škola aktivně monitoruje faktory, které by mohly ohrozit fyzické, psychické nebo sociální zdraví žáků a zaměstnanců. Kvalitu prostředí s ohledem na principy udržitelnosti a společenské odpovědnosti ve vzdělávání zajišťuje prostřednictvím:**

- podpory zdraví žáků s důrazem na budování zdravých životních návyků;
- zajištění osobní bezpečnosti žáků ve škole i během školních akcí;
- péče o kvalitu, účelnost a funkčnost prostor a materiálního vybavení;
- důrazu na dodržování hygienických standardů a estetiku školního prostředí;
- odpovědného přístupu k ochraně osobních údajů a prevencí rizik spojených s využíváním digitálních technologií;
- zavedení vlastních cílů a strategií pro šetrné hospodaření s prostředky.

Závazné pro ŠVP:

- Škola popíše, **jaké podmínky je nezbytné prioritně rozvíjet**, aby přispívaly k naplňování vzdělávacích cílů stanovených v ŠVP.

3.2 Společné vzdělávání – podpora žáků ve vzdělávání

Všichni žáci vzdělávání podle RVP ZŠS jsou žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ze strany školského poradenského zařízení (ŠPZ). Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními se řídí platnými pravidly (ŠZ § 16, ŠZ § 16a a ŠZ § 19). Způsob poskytování podpůrných opatření žákovi je podrobně specifikován ŠPZ v Doporučení ke vzdělávání.

Pro školy/třídy zřízené podle § 16 odst. 9 platí, že mohou do svého ŠVP zařazovat **předměty speciálně pedagogické péče** koncipované na časové období delší než jeden rok pro skupiny žáků s potřebou podpory ve společné oblasti.

U žáků, kteří opakovaně **nenaplňují školní výsledky učení stanovené v ŠVP** pro uzlové body, je třeba plánovat jejich vzdělávání individuálně. Postup a formy plánování si škola stanoví ve svém ŠVP. Volba způsobu plánování je v kompetenci školy.

Závazné pro ŠVP:

- Škola popisuje **postup a formy plánování vzdělávání žáků základní školy speciální, kteří opakovaně nenaplňují** školní výsledky učení stanovené v ŠVP pro uzlové body.
- Škola popíše **system péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními**, s důrazem na spolupráci uvnitř školy i mimo ni.

OCC

4. Vzdělávací obsah

Charakteristika

Kapitola charakterizuje vzdělávací obsah – klíčové kompetence, základní gramotnosti, průřezová témata, vzdělávací oblasti a vzdělávací obory a jejich vztahy.

Vzdělávací obsah je v RVP ZŠS vymezený očekávanými výsledky učení (OVU) **klíčových kompetencí a OVU vzdělávacích oborů, v případě Dílu I také OVU základních gramotností a průřezových témat**. OVU stanovují výsledek vzdělávání žáků na úrovni 6. a 10. ročníku pro Díl I a 10. ročníku pro Díl II. Jsou určující pro tvorbu ŠVP a učitelé se žáky by měli směřovat k jejich osvojování na odpovídající úrovni. OVU jednotlivých vzdělávacích oborů jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

OVU jednotlivých vzdělávacích oborů jsou **vzájemně provázané** s OVU klíčových kompetencí, u Dílu I s OVU základních gramotností a průřezových témat.

Závazné pro ŠVP:

- Škola rozpracuje OVU vzdělávacích oborů a propojí je s **OVU klíčových kompetencí do školních OVU, v případě Dílu I rozpracuje i OVU průřezových témat a základních gramotností**.

4.1 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence v kontextu základní školy speciální představují **soubor znalostí, dovedností, postojů a hodnot**, jež lze v učebním procesu zprostředkovat žákům se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, případně se souběžným postižením více vadami a autismem, či dětem s hlubokým mentálním postižením. Klíčové kompetence můžeme u žáků, s ohledem na jejich specifika a vývojové charakteristiky, pozorovat v základních projevech chování i v interakcích s okolím. Vzdělávání na úrovni základní školy speciální poskytuje žákům **východiska pro další rozvoj klíčových kompetencí**, což je celoživotní proces, doprovázený dalším vývojem, zráním i rozvojem osobnosti žáka.

Ucelené projevy klíčových kompetencí jsou očekávány na konci vzdělávacího procesu žáka, a to vždy **s ohledem na jeho reálné kognitivní, emocionální i sociální možnosti a specifické potřeby**.

RVP ZŠS vymezuje osm klíčových kompetencí, a to zvláště pro Díl I i Díl II:

- Klíčová kompetence k učení
- Klíčová kompetence komunikační
- Klíčová kompetence osobnostní a sociální
- Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti
- Klíčová kompetence pracovní
- Klíčová kompetence k řešení problémů
- Klíčová kompetence kulturní
- Klíčová kompetence digitální

V kompetenčním pojetí vzdělávání představují klíčové kompetence stěžejní obsahovou kategorii, k jejímuž naplnění (osvojení) vzdělávání směřuje. Jednotlivé klíčové kompetence obsahují charakteristiku a jsou tvořené složkami, které obsahují závazné OVU na úrovni 6. a 10. ročníku pro Díl I RVP ZŠS a 10. ročníku pro Díl II RVP ZŠS. Stejně jako u OVU jednotlivých vzdělávacích oblastí jsou i OVU klíčových kompetencí vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Pro jednotlivé OVU jsou **v metodické podpoře** dále uvedeny **náměty vzdělávacích strategií i námětovník projevů žáka**, chceme-li posoudit míru osvojení dané klíčové kompetence. Metodická podpora vždy obsahuje také **výčet souvisejících vazeb** na OVU vzdělávacích oborů a průřezových témat.

Závazné pro ŠVP:

- Škola propojí **školní OVU každého vzdělávacího oboru** na úrovni **vyučovacího předmětu** (nebo jiné formy vzdělávání) **s vybranými OVU klíčových kompetencí** tak, aby byla pokrytá vazba mezi vyučovacím předmětem a všemi osmi klíčovými kompetencemi.
- Škola **stanoví vzdělávací strategie** podporující dosahování OVU klíčových kompetencí rozvíjených v daném vyučovacím předmětu.

4.2 Základní gramotnosti

V RVP ZŠS Díl I (pro Díl II nejsou formulované) **jsou vymezené dvě základní gramotnosti:**

- Logicko-matematická
- Čtenářská a pisatelská

Základní gramotnosti představují **souhrn znalostí a dovedností uplatnitelných v rozmanitých životních situacích**. Jde o ucelené postupy práce s verbálními a numerickými informacemi v nejširším slova smyslu těchto charakteristik a v různých kontextech, s nimiž jsou žáci konfrontováni v každodenní realitě.

V RVP ZŠS jsou základní gramotnosti vymezené v jednoduchých situacích, s nimiž se žáci běžně setkávají a při jejichž řešení uplatňují základní verbální a numerické dovednosti. Žáci tak dávají najevo, že dokážou řešit jednoduché problémy v každodenním životě ve společnosti.

Jednotlivé základní gramotnosti obsahují charakteristiku a jsou tvořené složkami, které obsahují závazné OVU na úrovni 6. a 10. ročníku pro Díl I RVP ZŠS (pro Díl II nejsou formulované).

S ohledem na dispozice žáků ZŠS jsou OVU definované tak, aby byly dosažitelné většinou žáků. Stejně jako u OVU jednotlivých vzdělávacích oblastí jsou i OVU základních gramotností vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „*Žák by měl*“.

Pro jednotlivé OVU jsou **v metodické podpoře** dále uvedeny **návrhy vzdělávacích strategií i námětovník projevů žáka**, chceme-li posoudit míru osvojení dané základní gramotnosti. Metodická podpora vždy obsahuje také **výčet souvisejících vazeb na OVU vzdělávacích oborů**.

Závazné pro ŠVP:

- Škola **propojí OVU každého vyučovacího předmětu vycházejícího z RVP ZŠS Díl I** (nebo jiné formy vzdělávání) **s vybranými OVU základních gramotností** tak, aby byla pokrytá vazba na obě základní gramotnosti na 1. i 2. stupni.

4.3 Průřezová témata

Průřezová témata zachycují **specifické okruhy poznávání, které se promítají do více různých vzdělávacích oblastí**.

Průřezová témata propojují poznatky a dovednosti z různých oborů do společensky významných témat a vedou žáky k zamýšlení se nad světem, který je obklopuje, a hodnotami, které reprezentuje, a to s přihlédnutím ke kognitivním dispozicím žáků ZŠS.

V RVP ZŠS Díl I (pro Díl II nejsou formulované) **jsou vymezená tři průřezová témata:**

- Péče o sebe a druhé
- Společnost pro všechny
- Udržitelné prostředí

V RVP ZŠ jsou průřezová témata propojená s očekávanými výsledky učení. Poukazují však na přesah přímého učení k celospolečenským tématům.

Průřezová témata mají jednotnou strukturu, která obsahuje charakteristiku jednotlivých průřezových témat a závazné OVU na úrovni 6. a 10. ročníku Dílu I RVP ZŠ (pro Díl II nejsou formulovaná). Stejně jako OVU jednotlivých vzdělávacích oblastí jsou i OVU průřezových témat vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

K jednotlivým OVU jsou v **metodické podpoře** dále uvedeny **komentáře** možného rozvoje průřezových témat, příklady konkrétních aktivit, které dané průřezové téma rozvíjejí, a **výčet hodnot**, jež průřezová témata naplňují. Metodická podpora vždy obsahuje také **výčet souvisejících vazeb** na OVU vzdělávacích oborů a klíčových kompetencí.

Závazné pro ŠVP:

- Škola **rozpracuje OVU průřezových témat podle RVP ZŠ Díl I do školních OVU** v konkrétních vyučovacích předmětech nebo jiných formách vzdělávání.

4.4 Vzdělávací oblasti a vzdělávací obory

Vzdělávací oblasti zařazené do RVP ZŠ jsou tvořené jedním vzdělávacím oborem nebo více obsahově blízkými vzdělávacími obory. Obory se skládají z tematických okruhů.

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou v úvodu vymezené **charakteristikou vzdělávací oblasti**, která vyjadřuje postavení a význam vzdělávací oblasti v základním vzdělávání a charakterizuje vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů dané vzdělávací oblasti. Charakteristika vymezuje, k čemu je žák prostřednictvím vzdělávacího procesu veden.

Očekávané výsledky učení jsou formulované aproximativně, protože často není možné předem předvídat, co bude žák s těžším stupněm mentálního postižení schopen v určitém věku zvládnout tak, aby byl daný výsledek ověřitelný. **Každý žák dosahuje očekávaných výsledků v míře odpovídající jeho individuálním možnostem a schopnostem.** Očekávané výsledky učení vyjadřují záměr pedagogického působení. Vzhledem k možnostem žáků jsou formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

K jednotlivým očekávaným výsledkům učení je přiřazené **učivo jako součást metodické podpory**. Učivo není cílem, ale prostředkem k dosažení očekávaných výsledků učení vzdělávacích oborů i k rozvíjení klíčových kompetencí. Takto vymezené učivo je doporučeno školám k dalšímu rozpracování do jednotlivých ročníků nebo delších časových úseků, ve vazbě na distribuované nebo rozpracované očekávané výsledky učení.

V metodické podpoře jsou dále uvedeny **komentáře** blíže vysvětlující obsah jednotlivých OVU a **příklady konkrétních aktivit**, které mohou vést k osvojení daného OVU. Jsou uvedeny **vazby** na předcházející i navazující OVU, na OVU klíčových kompetencí, základních gramotností (Díl I), průřezových témat (Díl I) a jiných vzdělávacích oborů.

Při tvorbě ŠVP školy rozpracují vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů do vyučovacích předmětů v jednotlivých ročnících či etapách. Z jednoho vzdělávacího oboru může být vytvořen jeden vyučovací předmět nebo více vyučovacích předmětů, případně může vyučovací předmět vzniknout integrací vzdělávacího obsahu více vzdělávacích oborů nebo jejich částí (integrováný vyučovací předmět).

Závazné pro ŠVP:

- Škola **rozpracuje OVU vzdělávacích oborů do školních OVU** jednotlivých vyučovacích předmětů (jiných forem vzdělávání) a konkrétních ročníků či etap vzdělávání. Musí být zřejmé, ke kterému OVU vzdělávacího oboru (vymezenému v RVP ZŠS) směřují konkrétní školní OVU.
- Škola **prováže školní OVU** s OVU klíčových kompetencí, v případě ŠVP tvořeného podle Dílu I je prováže i s OVU základních gramotností a průřezových témat.

4.4.1 Vzdělávací oblasti a vzdělávací obory – Díl I

Vzdělávací obsah vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami a s autismem v základní škole speciální **je rozdělený do devíti vzdělávacích oblastí:**

- Jazyk a jazyková komunikace (Čtení a psaní, Komunikační výchova)
- Matematika a její aplikace (Matematika)
- Informatika (Informatika)
- Člověk a jeho svět (Člověk a jeho svět)
- Člověk a společnost (Člověk a společnost)
- Člověk a příroda (Člověk a příroda)
- Umění a kultura (Hudební výchova, Výtvarná výchova)
- Člověk, zdraví a bezpečí (Výchova ke zdraví a bezpečí, Tělesná výchova)
- Člověk, jeho osobnost a svět práce (Pracovní činnosti, Osobnostní a sociální výchova)

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů se vzájemně překrývá. Je upravený tak, aby odpovídal mentální úrovni žáků. Tvoří očekávané výsledky a učivo na 1. a 2. stupni základního vzdělávání. Učivo je v rámci metodické podpory přiřazené k jednotlivým očekávaným výsledkům učení.

4.4.2 Vzdělávací oblasti a vzdělávací obory – Díl II

Vzdělávací obsah základního vzdělávání žáků s nejtěžšími formami mentálního postižení **je rozdělený do pěti vzdělávacích oblastí**, které lze spojit a vyučovat v blocích:

- Člověk a komunikace (Rozumová výchova, Komunikační výchova)
- Člověk a jeho svět (Smyslová výchova)
- Umění a kultura (Hudební výchova, Výtvarná výchova)
- Člověk, zdraví a bezpečí (Tělesná výchova)
- Člověk, jeho osobnost a svět práce (Pracovní činnosti, Osobnostní a sociální výchova)

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou koncipované tak, aby respektovaly výrazné opoždění psychomotorického vývoje žáků. Současně jsou utvářené tak, aby svými konkrétními cíli a vzdělávacím obsahem podporovaly především rozvoj komunikačních a pohybových dovedností, zejména v oblasti motoriky, sebeobsluhy, jednoduchých pracovních aktivit a zájmů. Vzdělávací oblasti tím přispívají k co největšímu rozvoji osobnosti žáků. Tvoří očekávané výsledky a učivo.

Očekávané výsledky učení jsou stanovené k době, kdy žáci končí povinnou školní docházku a měli by dosahovat těchto výsledků, a to v míře odpovídající jejich individuálním možnostem, s přímou pomocí pedagoga nebo jiného pedagogického pracovníka.

OCD

5. Rámcový učební plán

Charakteristika

Kapitola stanovuje hodnoty celkové časové dotace pro základní vzdělávání a hodnotu disponibilní časové dotace. Na základě těchto hodnot škola zpracuje svůj školní učební plán.

Rámcový učební plán (RUP) pro základní školu speciální závazně stanovuje:

- celkovou časovou dotaci pro základní vzdělávání;
- disponibilní časovou dotaci a poznámky k jejímu využití;
- zařazení vzdělávacích oblastí, oborů do učebního plánu školy.

Celkovou časovou dotaci v RUP tvoří součet dvou hodnot – **časové dotace pro osvojování OVU a disponibilní časové dotace**.

Část z časové dotace pro osvojování OVU je stanovena závazně prostřednictvím **povinného přiřazení vzdělávacích oblastí/oborů k ročníkům**. Zbýlá část hodin je určena **k vlastnímu přerozdělení školou** a její distribuce je v kompetenci školy. Jednotlivé vzdělávací obory lze spojovat a vyučovat v blocích.

Disponibilní časová dotace (DČD) vytváří prostor pro rozšíření vzdělávacího obsahu. Má umožnit škole zaměřit se na maximální rozvoj potenciálu každého žáka. Využití DČD je plně v kompetenci ředitele školy a teprve v učebním plánu je závazné. Disponibilní časová dotace je určena:

- k posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů nad rámec závazného minima;
- k zařazení předmětů speciálně pedagogické péče (logopedická péče, podpůrné terapie a intervenční techniky jako zooterapie, stimulace ve snoezelenu, bazální stimulace a další předměty kompenzačního a reedukačního charakteru);
- k vytvoření a zařazení nových vzdělávacích předmětů, které musí navazovat na obsah vzdělávací oblasti (vzdělávacího oboru);
- k realizaci průřezových témat.

Závazné pro ŠVP:

- Škola zpracuje na základě RUP **konkrétní učební plán školy** s rozvržením hodin a disponibilních hodin do povinných i volitelných vyučovacích předmětů či jiných organizačních forem vzdělávání.

5.1 Rámcový učební plán – Díl I

Rámcový učební plán Dílu I stanovuje pro tvorbu učebního plánu školy závazné hodnoty časové dotace, které musí být dodrženy:

- **celkovou časovou dotaci** jako povinnou týdenní časovou dotaci celkem ve všech ročnících základního vzdělávání na 1. stupni 135 hodin, na 2. stupni 114 hodin;
- disponibilní časovou dotaci na 1. stupni 15 hodin, na 2. stupni 24 hodin;
- **maximální týdenní hodinovou dotaci** pro jednotlivé ročníky (1. a 2. ročník 22 hodin, 3. až 5. ročník 26 hodin, 6. a 7. ročník 30 hodin, 8., 9. a 10. ročník 32 hodin);
- **minimální týdenní hodinovou dotaci** pro jednotlivé ročníky (1. a 2. ročník 20 hodin, 3. a 4. ročník 21 hodin, 5. a 6. ročník 22 hodin, 7. a 8. ročník 25 hodin, 9. a 10. ročník 27 hodin).

V učebním plánu školy **musí být dodrženo zařazení vzdělávacích oblastí, oborů:**

- výuka Čtení a psaní od 1. do 10. ročníku v minimálním rozsahu 2 hodiny týdně;
- výuka Komunikační výchovy od 1. do 10. ročníku;

- výuka Matematiky od 1. do 10. ročníku;
- výuka Informatiky od 4. do 10. ročníku;
- výuka Člověk a jeho svět od 1. do 6. ročníku;
- výuka Tělesné výchovy od 1. do 10. ročníku v minimálním rozsahu 3 hodiny týdně;
- výuka Člověk, jeho osobnost a svět práce od 1. do 10. ročníku v minimálním rozsahu 3 hodiny týdně.

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Počet hodin týdně na 1. stupni (1.–6. ročník)	Počet hodin týdně na 2. stupni (7.–10. ročník)
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení a psaní	12	8
	Komunikační výchova	6	4
Matematika a její aplikace		6	4
Informatika		3	4
Člověk a jeho svět		6	–
Člověk a společnost		–	v kompetenci školy
Člověk a příroda		–	v kompetenci školy
Umění a kultura	Hudební výchova	v kompetenci školy	v kompetenci školy
	Výtvarná výchova		
Člověk, zdraví a bezpečí	Výchova ke zdraví a bezpečí	–	v kompetenci školy
	Tělesná výchova	18	12
Člověk, jeho osobnost a svět práce	Pracovní činnosti	18	12
	Osobnostní a sociální výchova		
Závazná časová dotace		69	44
Časová dotace v kompetenci školy		51	46
Disponibilní časová dotace		15	24
Celková časová dotace		135	114

5.2 Rámcový učební plán – Díl II

Rámcový učební plán Dílu II stanovuje pro tvorbu učebního plánu školy hodnoty časové dotace, které musí být dodrženy:

- **celkovou časovou dotaci v 1. až 10. ročníku 210 hodin** jako povinnou týdenní časovou dotaci celkem ve všech ročnících základního vzdělávání;
- **disponibilní časovou dotaci 33 hodin;**
- **minimální týdenní hodinovou dotaci 18 hodin;**
- **maximální týdenní hodinovou dotaci 24 hodin.**

V učebním plánu školy **musí být dodrženo zařazení vzdělávacích oblastí, oborů:**

- výuka Rozumové výchovy a Komunikační výchovy od 1. do 10. ročníku;
- výuka Člověk a jeho svět od 1. do 10. ročníku;
- výuka Hudební výchovy a Výtvarné výchovy od 1. do 10. ročníku;
- výuka Tělesné výchovy od 1. do 10. ročníku v minimálním rozsahu 3 hodiny týdně;
- výuka Člověk, jeho osobnost a svět práce od 1. do 10. ročníku v minimálním rozsahu 3 hodiny týdně.

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Počet hodin týdně v 1.–10. ročníku
Člověk a komunikace	Rozumová výchova	10
	Komunikační výchova	10
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	10
Umění a kultura	Hudební výchova	10
	Výtvarná výchova	10
Člověk, zdraví a bezpečí	Tělesná výchova	30
Člověk, jeho osobnost a svět práce	Pracovní činnosti	30
	Osobnostní a sociální výchova	
Závazná časová dotace		110
Časová dotace v kompetenci školy		67
Disponibilní časová dotace		33
Celková časová dotace		210

OCE

6. Pojetí hodnocení žáků

Charakteristika

Kapitola popisuje přístupy k hodnocení žáků základní školy speciální.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků v základním vzdělávání se řídí legislativními normami (ŠZ § 69). Hodnocení žáků vzdělávajících se podle RVP ZŠS probíhá slovně (ŠZ § 51), jeho součástí je i hodnocení chování žáků. Hodnocení žáků základní školy speciální je v souladu s Doporučením ŠPZ a může se v případě jednotlivých žáků vzájemně odlišovat.

Pojetí hodnocení žáků

Hodnocení žáků v základní škole speciální musí být srozumitelné, věcně správné, zdůvodnitelné a doložitelné pro učitele, žáky i zákonné zástupce.

Pro pojetí hodnocení žáků podle RVP ZŠS platí, že učitelé:

- využívají prvky formativního hodnocení jako nástroj pro podporu učení;
- poskytují žákům průběžnou zpětnou vazbu;
- podporují sebedůvěru, motivaci žáků a umožňují jim komplexně rozvíjet svou osobnost podle individuálních schopností a možností;
- pracují s chybou tak, aby byla chyba žáky vnímána jako nedílná součást učení;
- volí při plánování výuky vhodné vzdělávací strategie a reflektují vlastní vyučovací činnosti ve vztahu ke vzdělávacím výsledkům žáků;
- volí způsoby hodnocení s ohledem na vývojová specifika žáků a náročnost vzdělávacího obsahu pro jednotlivé žáky;
- přizpůsobují hodnocení vývojovým potřebám žáků a náročnosti obsahu tak, aby odpovídalo individuálním možnostem každého žáka.

Závazné pro ŠVP:

- Škola v ŠVP jednoznačně **popíše pravidla a způsoby hodnocení žáků** v souladu s principy formativního hodnocení.

OCF

7. Tvorba, vyhodnocování a úprava ŠVP

Charakteristika

Kapitola přináší údaje týkající se zpracování, vyhodnocování a úprav ŠVP, včetně závazné struktury ŠVP.

Každá škola, která realizuje vzdělávání podle RVP ZŠS, je povinna **vypracovat školní vzdělávací program v souladu s tímto RVP** (ŠZ § 5). ŠVP se vytváří v souladu s vizí školy, s jejími strategickými cíli a na základě výsledků vlastního hodnocení školy. Proces tvorby, vyhodnocování a případné úpravy ŠVP **odrážejí pedagogickou autonomii a odpovědnost školy** za kvalitu a výsledky vzdělávání. **Na zpracování, realizaci a vyhodnocování ŠVP se podílejí všichni učitelé a vedení školy.**

7.1 Tvorba školního vzdělávacího programu

Za tvorbu ŠVP je **odpovědný ředitel školy**, který může pověřit funkcí koordinátora ŠVP jiného člena pedagogického týmu. K návrhu ŠVP se vyjadřuje školská rada (ŠZ § 167 a ŠZ § 168) nebo ho schvaluje rada školské právnické osoby (ŠZ § 132).

ŠVP je **součástí povinné školní dokumentace školy** (ŠZ § 28). Musí být zpřístupněn veřejnosti (i dálkovým přístupem), aby měli zájemci možnost se s ním seznámit, nahlédnout do něj nebo si zajistit kopii (ŠZ § 5).

Pro vytvořený ŠVP platí:

- je zpracovaný v souladu s RVP ZŠS pro celé období základního vzdělávání nebo pro jeho část, tj. pro ročníky, ve kterých daná škola ŠVP realizuje;
- vede k naplňování cílů základního vzdělávání stanovením výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni školy a k naplňování cílového zaměření vzdělávacích oblastí stanovením výchovných a vzdělávacích strategií na úrovni vyučovacích předmětů;
- vychází z vize a strategických cílů školy;
- dodržuje stanovenou strukturu;
- je stručný, konkrétní a srozumitelný pro učitele, zákonné zástupce žáků i další zájemce o ŠVP;
- zajišťuje rovnoprávný přístup k základnímu vzdělávání pro všechny žáky s povinností školní docházky a přihlíží k jejich speciálním vzdělávacím potřebám a možnostem;
- umožňuje realizaci diferencovaného a individualizovaného vyučování;
- vytváří předpoklady pro realizaci vzdělávacího obsahu s ohledem na vývojová specifika žáků, a tím pro postupné utváření a rozvíjení klíčových kompetencí;
- je zpracovaný tak, aby umožňoval učitelům rozvíjet tvořivý styl práce a neomezoval je při uplatnění případných časových i metodických odlišností, které jsou nutné z důvodů efektivnějších způsobů výuky a zároveň respektují konkrétní potřeby žáků;
- určuje kritéria hodnocení kvality výuky i hodnocení samotného ŠVP;
- je vytvořený jako materiál, jehož případné změny nesmí zasáhnout negativně do vzdělávání žáků v určitém započatém období.

Závazné pro ŠVP:

- Škola zpracuje ŠVP **podle níže zadané struktury** se zohledněním potřeb žáků školy.

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Identifikační údaje

- název ŠVP
- název a adresa školy, web školy; jméno ředitele, telefon, e-mail
- adresa zřizovatele, jméno zástupce zřizovatele, telefon, e-mail, web zřizovatele
- platnost nového nebo aktualizovaného ŠVP, datum schválení změny
- podpis ředitele, razítko školy

Popis školy

- velikost, zaměření, umístění školy

Vize, kultura a prostředí školy (základní představa školy o kvalitním vzdělávání)

- preferované vzdělávací strategie na úrovni školy – postupy plánování a organizace výuky; utváření příznivého prostředí pro žáky i učitele (wellbeing); režim školy; kritéria hodnocení kvality výuky; profesní vzdělávání a rozvoj učitelů; spolupráce se zákonnými zástupci a partnery školy; propojování formálního a neformálního vzdělávání
- organizační, prostorové, materiální, hygienické, bezpečnostní a jiné podmínky pro vzdělávání

2. CHARAKTERISTIKA ŠVP

Východiska vzniku ŠVP

- údaje o tom, na základě jakých podkladů ŠVP vznikl

Zabezpečení výuky žáků

- systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, spolupráce uvnitř školy i mimo školu
- nastavení plánování procesu vzdělávání u žáků nedosahujících školních výsledků učení v uzlových bodech

3. OBSAHOVÝ RÁMEC

Učební plán

- tabulka učebního plánu pro Díl I (pro 1. a 2. stupeň), pro Díl II (1.–10. ročník) s výčtem vyučovacích předmětů a časovými dotacemi pro jednotlivé ročníky, s uvedenými předměty speciálně pedagogické péče, celkové součty hodin za vyučovací předměty, ročníky, stupně vzdělání
- poznámky k učebnímu plánu (další informace o vyučovacích předmětech)

Obsah vzdělávání

-

název vyučovacímho předmětu

-

charakteristika vyučovacímho předmětu (informace o pojetí, obsahu a organizaci výuky, včetně vzdělávacích strategií)

-

rozpracování OVU vzdělávacích oborů a průřezových témat (u Dílu I) do jednotlivých ročníků nebo delších období, vazby na klíčové kompetence (Díl I i Díl II) a základní gramotnosti (Díl I)

- distribuce učiva, pokud to škola považuje za vhodné

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- pravidla a způsoby hodnocení žáků používané ve škole pro podporu prvků formativního přístupu

Hodnocení ŠVP

- časové rozvržení hodnocení ŠVP; kritéria používaná ve škole pro hodnocení ŠVP; způsob využití zjištěných údajů pro úpravu ŠVP a vzdělávacímho procesu ve škole

4. NÁVAZNÉ DOKUMENTY

ŠVP pro školní družinu (dokumenty mohou být součástí ŠVP nebo být samostatné)

Dodatky k ŠVP (jakákoli část ŠVP, která je přechodná nebo dočasná, drobné úpravy, kvůli nimž škola nechce hned upravovat ŠVP)

7.2 Hodnocení školního vzdělávacímho programu, jeho změny

Změny ŠVP se uskutečňují na základě:

- **revizí RVP ZŠS**, které jsou řízeny Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a jsou stanoveny opatřením ministra společně s pokyny k jejich implementaci;
- **zkušeností z plánování, realizace a hodnocení ŠVP** nebo v reakci na změny podmínek ve škole (například organizační či vzdělávací změny). Tyto úpravy obvykle nabývají účinnosti od 1. září nebo 1. února. Podle nového nebo upraveného ŠVP se žáci vzdělávají ve všech ročnících příslušného stupně od jeho účinnosti. Ředitel školy rozhoduje o způsobu postupného zavedení změn tak, aby bylo zajištěno, že všichni žáci absolvují povinný vzdělávací obsah podle RVP ZŠS.

Forma úprav (například nový ŠVP, upravený ŠVP nebo ŠVP s dodatkem) spadá do kompetence ředitele školy. Je ovšem nezbytné zajistit **jednoznačnost a srozumitelnost dokumentu**, včetně specifikace, odkdy a pro které ročníky jsou změny platné.

Proces změny ŠVP je propojen s procesem hodnocení obsahu ŠVP. Škola hodnotí obsah svého ŠVP ve dvou rovinách:

a) hodnocení obsahové a formální kvality upraveného ŠVP:

- soulad ŠVP s požadavky RVP;
- srozumitelnost ŠVP pro všechny jeho uživatele.

b) hodnocení funkčnosti ŠVP probíhající průběžně při jeho realizaci:

- využitelnost ŠVP při plánování výuky;
- přiměřenost obsahového a časového rozvržení vzdělávacího obsahu ve vyučovacích předmětech nebo jiných formách vzdělávání;
- úroveň a kvalita osvojení OVU žáky;
- vhodnost organizace výuky, účinnost vzdělávacích strategií, funkčnost pravidel formativního hodnocení.

ŠVP a jeho jednotlivé úpravy jsou **archivovány** v souladu s příslušnými legislativními předpisy (ŠZ § 5) a zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, ve znění pozdějších předpisů.

Díl I - vzdělávací obsah

Základní gramotnosti

ZGC

Čtenářská a pisatelská

Charakteristika základní gramotnosti

Čtenářská a pisatelská gramotnost tvoří základní předpoklad pro rozvoj všech klíčových kompetencí. Umožňuje žákovi rozvíjet myšlení i emoční prožívání.

Čtenářská a pisatelská gramotnost je souborem mnoha dovedností, které se vzájemně doplňují a provázejí. Primárním cílem této gramotnosti je osvojit si základy techniky čtení a psaní. Nejedná se ovšem pouze o technické osvojení těchto dovedností. Důraz je kladen především na rozvoj těchto dovedností z hlediska funkčního, estetického i prožitkového využití v tzv. celoživotní perspektivě.

Čtenářská a pisatelská gramotnost pokládá základy vlastního čtení a probouzí zájem o podobu psaného jazyka. Navozuje u žáka zájem o knihu, buduje vytváření prožitku, pomocí obrázků probouzí zájem o děj, vytváří dovednost sdílení zážitku.

Čtenářská a pisatelská gramotnost je dále dělená na dvě složky: **Budování porozumění v četbě a v procesu psaní a Vztah ke čtení a čtenářství, psaní a pisatelství.**

ZGA

Vztah ke čtení a čtenářství, psaní a pisatelství

Charakteristika složky základní gramotnosti

Tato složka rozšiřuje dovednost vlastního čtení a psaní, probouzí u žáka zájem o text, buduje schopnost vytvářet prožitek z příběhů či obrázků a dovednost tento prožitek sdílet. Vede k vytváření představy o slyšeném nebo čteném, buduje dovednost vlastního výběru textu, obrázku a posiluje schopnost soustředit se na sdělenou informaci či poslech. Umožňuje používat individuálně pro každého žáka přizpůsobené formy komunikace ve verbální i neverbální podobě.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „*Žák by měl*“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

ZGC-ZGA-000-106-001

Chápat psané slovo nebo obrázek jako prostředek jednoduchého sdělení.

Díl I – 10. ročník (110)

ZGC-ZGA-000-110-001

Číst a opisovat jednoduché texty.

ZGC

Budování porozumění v četbě a v procesu psaní

Charakteristika složky základní gramotnosti

Porozumění je nedílnou složkou každé komunikace a představuje jeden z klíčových pilířů vzdělávání v základní škole speciální. Prostupuje napříč celým kurikulem a vede nejen ke zvládnutí základních dovedností, ale i k začlenění žáka do společnosti. Probouzí zájem o podobu psaných textů, prohlubuje schopnost soustředit se

na sdělenou informaci verbální či neverbální a pokládá základy vlastního čtení a psaní. Umožňuje využívat individuálně přizpůsobené formy komunikace pro každého žáka, ať už verbální, nebo neverbální.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

ZGC-ZGC-000-106-001

Rozšiřovat si pasivní i aktivní slovní zásobu.

Díl I – 10. ročník (110)

ZGC-ZGC-000-110-001

Vyhledat informace v jednoduchém textu pomocí návodných otázek a obrázků, procesních schémat.

ZGC-ZGC-000-110-002

Reprodukovat krátký text pomocí návodných otázek nebo obrázků.

ZGM

Logicko-matematická

Charakteristika základní gramotnosti

Základní gramotnost logicko-matematická je založená na praktických činnostech a dovednostech, které jsou předpokladem k rozvoji klíčových kompetencí napříč vzdělávacími obory. Posiluje schopnost přemýšlení a rozpoznávání matematických situací v různých životních situacích. Logicko-matematická gramotnost je tvořena jednou složkou: **Použití matematiky**.

ZGC

Použití matematiky

Charakteristika složky základní gramotnosti

Očekávané výsledky učení složky logicko-matematické gramotnosti se zaměřují na popis matematických situací využitelných v běžném životě a následně na zkušenosti s opakovaně řešenými úlohami.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

ZGM-ZGC-000-106-001

Označit situace v běžném životě, kdy využívá matematiku.

Díl I – 10. ročník (110)

ZGM-ZGC-000-110-001

Uplatňovat zkušenost s opakovaně řešenými matematickými úlohami.

Klíčové kompetence

KUA

Klíčová kompetence k učení

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence k učení zahrnuje soubor schopností, znalostí, dovedností a postojů nezbytných pro osvojování si základních učebních návyků, pro organizaci a plánování učení ve vhodné a přiměřené formě za využití znaků, symbolů a případné další pedagogické podpory. Kompetence směřuje žáka k aktivnímu podílení se na řízení vlastního učení v souladu s jeho schopnostmi a dovednostmi. Podporuje rozvoj koncentrace, vůle a motivace k osvojování nových poznatků. Vede žáka k využívání vhodných pomůcek, k vytváření funkčních stereotypů a upevňování základních učebních návyků s přesahem do každodenního i osobního života.

Klíčová kompetence obsahuje jednu složku: **Umění se učit**.

KKF

Umění se učit

Charakteristika složky klíčové kompetence

Očekávaný výsledek učení se zaměřuje na podporu snahy o vlastní učení a vytváření individuálních postupů učení na základě osvojených návyků, které vycházejí ze strategií nastavených pedagogem.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

KUA-KKF-000-106-001

Osvojovat si stereotypy učení.

Díl I – 10. ročník (110)

KUA-KKF-000-110-001

Používat osvojené stereotypy učení.

KKA

Klíčová kompetence komunikační

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence komunikační vede žáka k uvědomění si důležitosti komunikace a vybavuje ho takovými komunikačními dovednostmi, které mu umožní efektivně komunikovat s lidmi kolem sebe. Proces komunikace zahrnuje nejen schopnost porozumět a používat jazyk, ale také schopnost chápat význam a účel sdělení. Rozvoj této kompetence vede jak ke schopnosti porozumět druhým, tak ke schopnosti srozumitelně vyjádřit své myšlenky, přání či emoce prostřednictvím široké škály komunikačních strategií a výrazových prostředků. Umožňuje žákovi, u něhož se mluvená řeč nerozvíjí optimálně, využít k dorozumění jiný komunikační prostředek. Kompetence prochází napříč všemi vzdělávacími oblastmi. Jejím hlavním cílem je porozumění podstaty komunikace, potřebě vzájemného sdílení myšlenek či emocí a položení základů pro schopnost dorozumět se.

Klíčová kompetence komunikační se v obou dílech člení na složky: **Vyjadřování** a **Porozumění**.

VYJ

Vyjadřování

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence zahrnuje dovednost vyjádřit různé komunikační záměry, požádat o něco, vyjádřit emoce, vést rozhovor či spontánně vyprávět. Žák je veden k tomu, aby dokázal jednoduchým způsobem vyjádřit své myšlenky a představy. Používá takové formy komunikace, které mu umožňují zapojit se do sociálního okruhu lidí kolem něj. V rámci dorozumívání využívá jak verbální, tak neverbální prostředky.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

KKA-VYJ-000-106-001

Vyjádřit své potřeby, pocity verbálními i neverbálními prostředky.

Díl I – 10. ročník (110)

KKA-VYJ-000-110-001

Vést verbální nebo neverbální komunikaci s partnerem.

POR

Porozumění

Charakteristika složky klíčové kompetence

Žák je veden k tomu, aby věnoval plnou pozornost tomu, co druhá osoba sděluje. Učí se naslouchat lidem, vnímat jejich potřeby, což mu pomáhá zapojit se do okolního světa a navazovat vztahy. Získává dovednost vnímat signály verbální či neverbální komunikace a reagovat na sdělované informace. Komunikační kompetence umožňuje efektivní komunikaci a interakci s okolím.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl I – 6. ročník (106)**

KKA-POR-000-106-001

Reagovat na jednoduché pokyny, vyjádřit souhlas či nesouhlas.**Díl I – 10. ročník (110)**

KKA-POR-000-110-001

Reagovat verbálně nebo neverbálně na komunikační sdělení partnera.

KSA

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence Osobnostní a sociální podporuje rozvoj žáka v rovině osobnostní, především prostřednictvím posilování jeho celkové pohody. Jejím předpokladem je schopnost žáka adekvátně vyjadřovat vlastní potřeby a aktivně se podílet na vytváření prostředí, které mu pohodu umožňuje. Klíčová kompetence zároveň přispívá k rozvoji žáka v rovině sociální, tedy v oblasti navazování a udržování vztahů s druhými lidmi, ať už ve škole, či mimo ni. Žák se zapojuje do jednoduchých sociálních aktivit a uplatňuje základní návyky společenského chování. Učí se respektovat druhé osoby a rozlišovat nevhodné či rizikové formy chování. Rozvoj této kompetence zároveň slouží jako prevence chování náročného na péči.

K rozvoji klíčové kompetence osobnostní a sociální dochází průběžně během všech činností a aktivit, ideálně v přirozených situacích každodenního života. Jedná se o stěžejní klíčovou kompetenci, jejíž míra rozvoje výrazně ovlivňuje kvalitu života samotného žáka i jeho rodiny.

Klíčová kompetence Osobnostní a sociální je tvořena čtyřmi složkami: **Vlastní wellbeing, Resilience: odolávání obtížným situacím, Empatie a porozumění druhým** a **Budování a udržování zdravých vztahů**.

KOA

Vlastní wellbeing

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na budování vlastní pohody žáka a na rozvoj dovednosti spolupracovat při jejím vytváření a udržování.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

KSA-KOA-000-106-001

Poznat a vyjádřit vlastní potřeby důležité k dosažení osobní pohody.

Díl I – 10. ročník (110)

KSA-KOA-000-110-001

Spolupracovat při utváření osobní pohody.

KOS

Resilience: odolávání obtížným situacím

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence vede žáka k rozvoji dovednosti překonávat jednoduché problémy každodenního života a v případě potřeby požádat o pomoc.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl I – 6. ročník (106)**

KSA-KOS-000-106-001

Uvědomovat si své základní životní potřeby.**Díl I – 10. ročník (110)**

KSA-KOS-000-110-001

Požádat jednoduchým způsobem o pomoc.

KOC

Empatie a porozumění druhým*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na vnímání druhých osob a na toleranci vůči jejich odlišným projevům a potřebám.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl I – 6. ročník (106)**

KSA-KOC-000-106-001

Reagovat přiměřeně na potřeby druhých osob ve školním prostředí.**Díl I – 10. ročník (110)**

KSA-KOC-000-110-001

Tolerovat odlišnosti druhých osob ve školním prostředí.

KOD

Budování a udržování zdravých vztahů*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na rozvoj pozitivních sociálních vztahů žáka ve školním prostředí i mimo něj.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl I – 6. ročník (106)**

KSA-KOD-000-106-001

Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami ve škole.**Díl I – 10. ročník (110)**

KSA-KOD-000-110-001

Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami.

KBA

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Charakteristika klíčové kompetence

Kompetence rozvíjená v této oblasti umožňuje žákovi chovat se odpovědně k přírodě a podílet se na péči o udržitelnost. Formuje se prostřednictvím žákových prožitků a zkušeností, které žák následně reflektuje s ohledem na praktické uplatnění toho, co se během nich učí. Jedná se o některé znalosti a dovednosti získané prostřednictvím aktivit prospěšných pro okolní přírodu. Kompetence rozvíjí u žáka také povědomí o základních právech a povinnostech občanů a podporuje uplatňování základních pravidel soužití.

Klíčová kompetence je členěná na složky: **Respektující vztah k životu a světu, Zohledňování propojenosti světa a Odpovědné rozhodování a jednání.**

KOB

Respektující vztah k životu a světu

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na rozvoj dovednosti chovat se citlivě k živým bytostem a být ohleduplný k přírodě.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

KBA-KOB-000-106-001

Chovat se citlivě k živým bytostem a k přírodě ve svém okolí.

Díl I – 10. ročník (110)

KBA-KOB-000-110-001

Probudit zájem, empatii a základní zodpovědnost za živé bytosti v okolí.

KOA

Zohledňování propojenosti světa

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence klade důraz na zapojení žáka do aktivit, které reflektují jeho dovednosti a znalosti v ochraně přírody.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl I – 6. ročník (106)**

KBA-KOA-000-106-001

Podílet se na aktivitách, které jsou prospěšné pro okolní přírodu.**Díl I – 10. ročník (110)**

KBA-KOA-000-110-001

Napodobovat činnosti, které pozitivně ovlivňují přírodu.

KOC

Odpovědné rozhodování a jednání*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence rozvíjí odpovědnost žáka za vlastní chování podle pokynů kompetentních osob. Žák využívá rituály a naučené postupy chování v souladu se zásadami zdravého životního stylu.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl I – 6. ročník (106)**

KBA-KOC-000-106-001

Přijímat odpovědnost za své školní povinnosti.**Díl I – 10. ročník (110)**

KBA-KOC-000-110-001

Sdílet odpovědnost za své chování ve školním prostředí.

KPA

Klíčová kompetence pracovní

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence pracovní je důležitým předpokladem pro začlenění žáka s mentálním postižením do společnosti. Její rozvoj je zásadní pro všechny oblasti života, zejména pro osvojení sebeobslužných dovedností, pracovních návyků a dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce. Tyto dovednosti vedou k co nejvyšší možné míře samostatnosti v každodenních činnostech, pracovním uplatnění i v interakci s ostatními lidmi.

Rozvoj této kompetence posiluje pocit vlastní uplatnitelnosti, uspokojení z pracovního výkonu a podporuje možnosti samostatnějšího působení.

Kompetence zahrnuje základní dovednosti vztahující se k široké škále úkonů a činností, které umožňují funkční zapojení v rodině, třídě a společnosti. Pracovní kompetence je zásadní pro rozvoj sebeobsluhy a zvládnutí základních pracovních úkonů. Přináší smysluplné využití času a příležitosti k pracovním aktivitám v nejbližším okolí. Klíčová kompetence pracovní je stěžejní a její rozvoj ovlivňuje kvalitu života nejen samotného žáka, ale i celé jeho rodiny.

Klíčová kompetence pracovní je členěná na dvě složky: **Realizace akcí, aktivit, projektů** a **Spolupráce a týmová práce**.

KPP

Realizace akcí, aktivit, projektů

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence podporuje udržování a rozvoj pracovních návyků, jejich přenos a využití ve všech oblastech každodenního života prostřednictvím zapojení se do realizace různých aktivit podle jasně stanovených postupů.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

KPA-KPP-000-106-001

Postupovat při rutinních činnostech po stanovených krocích.

Díl I – 10. ročník (110)

KPA-KPP-000-110-001

Příspěvat k realizaci aktivity podle zavedených postupů.

KPB

Spolupráce a týmová práce

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na praktickou realizaci opakovaných aktivit každodenního života v kontextu spolupráce ve skupině.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází

formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

KPA-KPB-000-106-001

Spolupracovat při opakujících se činnostech se spolužákem.

Díl I – 10. ročník (110)

KPA-KPB-000-110-001

Zapojovat se do spolupráce ve skupině.

KRA

Klíčová kompetence k řešení problémů

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence k řešení problémů směřuje k osvojení dovednosti vyřešit jednoduché, běžné problémy vycházející ze situací každodenního života žáka s mentálním postižením. Zároveň rozvíjí schopnost rozeznat pravdivou a nepravdivou informaci ve známé situaci.

Kompetence se formuje prostřednictvím řešení jednoduchých, známých nebo opakujících se problémů. Důležitou roli hrají zkušenosti, nápodoba a aktivní zapojení žáka do společného hledání řešení. Žák rozpozná problém a v případě, že neví, jak problém vyřešit, dokáže z dostupné nabídky možností zvolit vhodný postup. Pokud situaci nedokáže zvládnout sám, umí ve známých situacích požádat o pomoc a tuto pomoc přijmout.

Rozvoj této kompetence je důležitý pro každodenní fungování žáka nejen ve škole, ale i v rodinném prostředí. Má přímý vliv na wellbeing žáka i jeho rodiny a přirozeně se tak propojuje s klíčovou kompetencí osobnostní a sociální.

Klíčová kompetence k řešení problémů se člení na dvě složky: **Řešení běžných problematických situací** a **Práce s informacemi**.

KRP

Řešení běžných problematických situací

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence zahrnuje řešení jednoduchých problémů vycházejících z každodenního života.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

KRA-KRP-000-106-001

Upozornit vhodným způsobem na osobní problém.

Díl I – 10. ročník (110)

KRA-KRP-000-110-001

Vybrat z nabízených možností vhodný způsob řešení běžného osobního problému.

KRA

Práce s informacemi

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na hodnocení informací v kontextu známých situací.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl I – 6. ročník (106)**

KRA-KRA-000-106-001

Rozeznat informaci, která je řešením konkrétní situace.**Díl I – 10. ročník (110)**

KRA-KRA-000-110-001

Označit pravdivou a nepravdivou informaci týkající se známé situace.

KLA

Klíčová kompetence kulturní

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence kulturní umožňuje žákovi orientovat se v kulturním prostředí, porozumět jeho hodnotám a přispívat k jejich zachování a rozvoji v návaznosti na možnostech a potřebách žáka. Tato kompetence hraje významnou roli při rozvíjení tvůrčího myšlení a kreativity.

Cílem kompetence je naučit žáka vnímat a chápat kulturní a umělecké hodnoty prostřednictvím různorodých artefaktických činností, jako jsou poslech hudby, výtvarné nebo dramatické aktivity či návštěvy kulturních akcí. Žák si rozvíjí estetické vnímání tvorbou a hodnocením jednoduchých uměleckých děl. Důraz je kladen na poznávání místních tradic, svátků a zvyků, aby žák porozuměl významu kulturního dědictví a rozvíjel respekt k umělecké a kulturní rozmanitosti.

Klíčová kompetence kulturní se rozvíjí aktivní účastí žáka na kulturním životě školy. Jsou podporovány smyslové a zážitkové aktivity, které se přizpůsobují individuálním možnostem žáka. K rozvoji této kompetence dochází v běžném školním prostředí, a to přirozeným zapojením žáka do skupinových činností, které zároveň napomáhají jeho sociálnímu začlenění. Každý žák má možnost zapojit se do kulturního dění a rozvíjet své schopnosti v této oblasti podle svých individuálních možností.

Klíčová kompetence kulturní se dělí na dvě složky: **Kulturní kontext** a **Kulturní a umělecké sebevyjádření**.

KKD

Kulturní kontext

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence umožňuje žákovi vnímat, chápat a reflektovat kulturní hodnoty, tradice a projevy v rámci společenského a historického kontextu. Rozvojem této kompetence se žák seznamuje s významnými kulturními hodnotami a je veden k základnímu uvědomění propojení kultury s místem a časem.

Specifikum této složky spočívá v praktickém, zážitkovém a srozumitelném přístupu, který umožňuje žákovi propojit kulturu se svým každodenním životem a získat základní povědomí o jejím významu.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

KLA-KKD-000-106-001

Uvést příklad kulturní události ve svém okolí.

Díl I – 10. ročník (110)

KLA-KKD-000-110-001

Uvést příklad kulturní památky ve svém okolí.

KKT

Kulturní a umělecké sebevyjádření

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka představuje u žáka schopnost komunikovat a vyjadřovat se různými uměleckými formami. Přispívá k citlivému vnímání a projevu umění v jeho rozmanitých podobách a zahrnuje aktivní účast žáka na kulturním dění ve škole i v okolí. Hraje významnou roli při rozvíjení kreativity, kultivaci osobnosti žáka a porozumění kulturnímu dědictví.

Složka umožňuje žákovi projevovat emoce, myšlenky a nápady prostřednictvím uměleckých činností a kulturních aktivit. Podporuje individuální rozvoj žáka a posiluje jeho sebevědomí. Současně je spojená s rozvojem motorických a senzorických dovedností a přispívá k rozvoji komunikačních dovedností potřebných při skupinových aktivitách.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

KLA-KKT-000-106-001

Vyjadřovat své emoce a prožitky prostřednictvím různých uměleckých forem.

Díl I – 10. ročník (110)

KLA-KKT-000-110-001

Vyjadřovat své emoce a prožitky v individuální i skupinové tvůrčí činnosti.

KDA

Klíčová kompetence digitální

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence digitální představuje soubor znalostí, dovedností a postojů, které žákovi umožňují bezpečně využívat digitální technologie v běžných životních situacích. Zahrnuje jednoduché ovládání technických zařízení, ale také dovednost komunikovat pomocí digitálních technologií, adekvátně se zapojovat do sociálních aktivit a smysluplně trávit volný čas. Současně napomáhá snižovat riziko zneužití citlivých informací a osobních údajů žáka. Klíčová kompetence je tvořená složkami: **Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií**, **Tvorba digitálního obsahu** a **Bezpečnost v digitálním prostředí**.

KDB

Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na zapojení žáka do společnosti prostřednictvím dostupných digitálních služeb. Zahrnuje vliv digitálních technologií v oblasti wellbeingu a sociálního začlenění.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

KDA-KDB-000-106-001

Sdílet informace pro vlastní potřebu s učiteli a rodinou.

Díl I – 10. ročník (110)

KDA-KDB-000-110-001

Respektovat pravidla bezpečného chování v digitálním prostředí.

KDC

Tvorba digitálního obsahu

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence umožňuje žákovi rozvíjet základy práce s digitálním obsahem.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl I – 6. ročník (106)**

KDA-KDC-000-106-001

Vytvářet jednoduchý digitální obsah.**Díl I – 10. ročník (110)**

KDA-KDC-000-110-001

Vytvářet jednoduchý digitální obsah tvořivou činností.

KDI

Bezpečnost v digitálním prostředí*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na ochranu osobních údajů a soukromí v digitálním prostředí. Klade důraz na bezpečné a odpovědné využívání digitálních technologií v souladu s doporučenými postupy.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl I – 6. ročník (106)**

KDA-KDI-000-106-001

Využívat doporučenými postupy digitální zařízení, se kterými opakovaně pracuje.**Díl I – 10. ročník (110)**

KDA-KDI-000-110-001

Dodržovat pravidla obsluhy a bezpečného zacházení s digitálními zařízeními.

Průřezová témata

PTP

Péče o sebe a druhé

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Péče o sebe a druhé formuje osobnost žáka a posiluje vztahy mezi jednotlivými vzdělávacími oblastmi. Žák si osvojuje základní komunikační a sociální dovednosti při řešení úloh a situací v pozitivní atmosféře. Uvědomuje si hodnotu spolupráce a pomoci. Průřezové téma seznamuje žáka s projevy sociálního citění a aktivně přispívá k sociální soudržnosti kolektivu.

Smyslem průřezového tématu je to, aby žák získal znalosti, dovednosti a postoje v hledání vlastních cest k životní spokojenosti, založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu. Průřezové téma učí žáka vnímat a poznávat sebe a druhé. Přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů. Podporuje žáka při adaptaci na změny a posiluje jeho odolnost v zátěžových situacích.

Učí žáka využívat osvojené dovednosti ke smysluplnému trávení volného času. Žák využívá osvojené vědomosti a uplatňuje prvky zdravého životního stylu ve svém životě.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

PTP-000-000-106-001

Zapojovat se do nabízených aktivit podporujících péči o své potřeby.

PTP-000-000-106-002

Účastnit se nabízených aktivit podporujících wellbeing s ohledem na členy nejbližší sociální skupiny.

Díl I – 10. ročník (110)

PTP-000-000-110-001

Vyjádřit vlastní potřeby při utváření vzdělávacího prostředí a současně vnímat i potřeby ostatních.

PTP-000-000-110-002

Volit nabízené aktivity péče o sebe na základě vlastních zkušeností.

PTP-000-000-110-003

Podílet se společně s ostatními členy školní skupiny na aktivitách, které podporují wellbeing.

PTS

Společnost pro všechny

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Společnost pro všechny se zaměřuje na podporu hodnot, jako je tolerance, spolupráce, vzájemná pomoc, rovnost a respekt. Pomáhá žákovi pochopit význam společenského soužití, lidských práv a odpovědnosti každého jednotlivce ve společnosti. Učí ho aplikovat principy demokratického rozhodování a spolurozhodování v každodenním životě. Prostřednictvím modelových i reálných situací si žák osvojuje aktivní a bezpečný vztah ke komunikačním technologiím, dochází ke zvyšování jeho odolnosti vůči manipulativním technikám.

Cílem průřezového tématu je rozvíjet u žáka dovednost orientovat se a rozhodovat v každodenním životě. Žák se učí respektovat a uplatňovat pravidla společenského soužití. Učí se odpovědnosti za důsledky vlastních rozhodnutí pro sebe i pro druhé. Průřezové téma připravuje žáka na plnohodnotný život v inkluzivní společnosti, kde může být přijímán a kde může přispívat v rámci svých schopností, dovedností, návyků a postojů k jejímu rozvoji.

Škola je prostředí, v němž se žák setkává se spolužáky z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí. Žák je veden k přijetí a respektování lidí s odlišnými potřebami, učí se praktické dovednosti potřebné k zapojení do běžného života.

Průřezové téma Společnost pro všechny prolíná všemi vzdělávacími oblastmi a každodenními aktivitami školy.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

PTS-000-000-106-001

Poskytnout pomoc spolužákovi v případě potřeby.

Díl I – 10. ročník (110)

PTS-000-000-110-001

Vybrat příklady obtížných životních situací a možností vzájemné pomoci.

PTS-000-000-110-002

Přispívat k demokratické kultuře ve třídě.

PTU

Udržitelné prostředí

Charakteristika průřezového tématu

Udržitelné prostředí je průřezové téma, které je koncipované tak, aby vedlo žáka k pochopení složitosti vztahů člověka a životního prostředí na úrovni vlastních poznatků a zkušeností. Dává prostor pro utváření vztahu k životnímu prostředí (přírodnímu, sociálnímu, kulturnímu). Směřuje žáka k aktivnímu přístupu a k činnostem podporujícím udržitelný život, a to jak v rámci školního prostředí, tak v jeho budoucím životě.

Cílem průřezového tématu je vybavit žáka dovednostmi a znalostmi, které mu umožňují vnímat, poznávat a jednat podle modelových příkladů tak, aby přispíval k udržitelnosti života na naší planetě, a to především v rovině osobní.

Specifický význam průřezového tématu je v ovlivňování osobnosti v rovině emocionální a volní. Učí pozorovat, citlivě vnímat důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků v přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímé kontakty žáka s okolním prostředím. Žák se podílí na aktivitách, kde poznává základní přírodní zákonitosti a souvislosti, postavení člověka v přírodě a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

PTU-000-000-106-001

Podílet se na aktivitách, které přispívají k posílení udržitelnosti ve škole.

PTU-000-000-106-002

Rozpoznat na modelových příkladech jednání, které je žádoucí pro udržitelný život.

Díl I – 10. ročník (110)

PTU-000-000-110-002

Vybrat z nabídky školních aktivit tu, která vede k posílení udržitelnosti.

Vzdělávací oblasti

JJA

Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace má stěžejní postavení ve výchovně-vzdělávacím procesu žáků základní školy speciální. Zaměřuje se na rozvoj smyslového a citového vnímání, vyjadřovacích schopností, čtení a psaní.

Rozvíjí u žáka osvojení a používání mluvené i písemné podoby jazyka. Žák se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Cílem vzdělávací oblasti je motivovat žáka prostřednictvím postupného osvojování techniky čtení a psaní k získávání čtenářských a pisatelských dovedností, k orientaci v jednoduchém textu různého zaměření a k porozumění jeho obsahu. Oblast rozvíjí u žáka, s využitím vhodné motivace, komunikační schopnosti i myšlení. Vede žáka k využívání získaných dovedností pro lepší komunikaci s okolím, podporuje dovednost srozumitelného vyjadřování jak ústní, tak písemnou formou.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka ke srozumitelnému vyjadřování, k dorozumívání v běžných komunikačních situacích a k praktickému využití získaných dovedností čtení a psaní.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech: **Čtení a psaní** a **Komunikační výchova**.

CAP

Čtení a psaní

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Čtení a psaní nabízí potenciál k rozvoji čtenářské gramotnosti. Vede žáka k rozvoji dovedností v oblasti správné výslovnosti, udržení tempa řeči a pravidelného dýchání. Žák se postupně učí číst tiskací písmena, slabiky, slova, popřípadě věty. Cílem je to, aby žák rozvíjel své čtecí dovednosti, vnímal obsah čteného textu – v případě snadného krátkého textu s porozuměním. Důležité je povzbuzovat u žáka zájem o čtení jako o jeden ze zdrojů informací.

Vzdělávací obor Čtení a psaní rozvíjí grafické dovednosti žáků, jejich jemnou motoriku a grafomotoriku, a tím zároveň stimuluje jejich myšlení. Získávání grafických dovedností, postupné zvyšování kvality a rychlosti psaní a praktické využívání získaných dovedností dává žákům možnost jednoduché písemné komunikace.

Obsahem vzdělávacího oboru Čtení a psaní je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vede k rozvíjení čtecích dovedností, vnímání obsahu čteného textu a čtení snadného krátkého textu s porozuměním, dále rozvíjení grafických dovedností žáka, jemné motoriky a grafomotoriky, postupné opisování písmen, která umí číst, psaní písmen a jednoduchých slov, napsání svého jména a opisování slov a jednoduchých vět.

Tyto dovednosti pomáhají při vytváření písemné komunikace a mohou být prakticky využívány v každodenním životě.

Vzdělávací obor Čtení a psaní se dělí na dva tematické okruhy: **Čtení** a **Psaní**.

001

Čtení

Charakteristika tematického okruhu

Výuka čtení žákovi umožňuje skládat slova, tvořit věty a orientovat se ve větě, na stránce i v řádku. Podporuje porozumění obsahu krátkých vět a přispívá k dovednosti reprodukovat krátký text a recitovat jednoduché říkanky a básničky. U pokročilejších žáků rozvíjí pozitivní vztah k literatuře.

Cílem tematického okruhu Čtení je motivovat žáka ke čtení probraných písmen, naučit ho reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek, určit začátek a konec věty, číst s porozuměním krátké věty a probraná písmena abecedy, recitovat říkanky a básničky a používat jednoduché obrázkové návody.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

JJA-CAP-001-106-001

Zvládat čtení probraných písmen.

JJA-CAP-001-106-002

Reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek.

JJA-CAP-001-106-003

Ukázat začátek a konec věty.

JJA-CAP-001-106-004

Číst s porozuměním jednoduché věty.

Díl I – 10. ročník (110)

JJA-CAP-001-110-001

Číst všechna písmena abecedy.

JJA-CAP-001-110-002

Přednášet říkanky a básně.

JJA-CAP-001-110-003

Orientovat se ve čteném textu pomocí návodných otázek.

JJA-CAP-001-110-004

Číst jednoduchý krátký text.

JJA-CAP-001-110-005

Získávat pozitivní vztah k literatuře.

JJA-CAP-001-110-006

Používat jednoduché obrázkové návody.

002

Psaní

Charakteristika tematického okruhu

Psaní tvoří postupný proces probíhající od prvního do desátého ročníku. Výuka psaní je založená na osvojení grafických dovedností žákem a současně zohledňuje specifika poznávacích procesů žáků s mentálním postižením. Výuka psaní žákovi umožňuje písemně se dorozumívat a výrazně přispívá k rozvoji hrubé i jemné motoriky. Směřuje k nácvičku uvolňovacích cviků, tvarů písmen, slabik a slov, a to s ohledem na

individuální možnosti, schopnosti a zkušenosti žáka. Tyto dovednosti jsou základem pro volbu vhodného typu písma a metodiky psaní. Žák je veden k osvojení a dodržování pracovních a hygienických návyků. Velký důraz je kladen na motivaci žáka.

Cílem tematického okruhu Psaní je vést žáka k opisu písmen, která umí číst, k opisu jednoduchých slov a číslic, ke psaní písmen a jednoduchých slov podle diktátu, k napsání svého jména a psaní číslic podle nápovědy či předlohy.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

JJA-CAP-002-106-001

Opisovat písmena, která umí číst.

JJA-CAP-002-106-002

Opisovat jednoduchá slova.

JJA-CAP-002-106-003

Psát probraná písmena.

JJA-CAP-002-106-004

Opisovat číslice.

Díl I – 10. ročník (110)

JJA-CAP-002-110-001

Psát písmena a jednoduchá slova, případně také podle diktátu.

JJA-CAP-002-110-002

Opisovat slova a jednoduché věty.

JJA-CAP-002-110-003

Napsat své jméno.

JJA-CAP-002-110-004

Psát číslice podle nápovědy či předlohy.

REV

Komunikační výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Komunikační výchova se zaměřuje na osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, na správné a srozumitelné vyjadřování a na rozvoj komunikačních dovedností žáka. Využívá také augmentativní a alternativní komunikační systémy, které napomáhají osvojení dovednosti dorozumět se s okolím a přispívají k vytváření pocitu jistoty a bezpečí. To je základním předpokladem pro funkční komunikaci, úspěšnou sociální integraci i další vzdělávání. Komunikace je nedílnou součástí všech vyučovacích předmětů. S ohledem na individuální schopnosti žáka je nezbytné rozvíjet a budovat jeho řeč s důrazem na věk a vývojové odlišnosti.

Cílem vzdělávacího oboru Komunikační výchova je dosáhnout srozumitelného mluveného projevu žáka, rozvíjet a rozšiřovat jeho slovní zásobu a dbát na kulturu mluveného projevu. Žák by měl sdílet své vlastní zážitky a popisovat pocity. Komunikační výchova motivuje žáka ke komunikaci v běžných situacích a ke zvládnutí jednoduchých forem společenského styku, a to verbálně i neverbálně. Vede ho k dovednosti pozdravit, poprosit a poděkovat. Zprostředkovává účast na činnostech zaměřených na rozvoj vzájemného naslouchání, poznávání, spolupráce a důvěry. Přispívá k rozšiřování slovní zásoby a k rozvoji srozumitelné a zřetelné výslovnosti.

Vzdělávací obor Komunikační výchova zahrnuje tematický okruh: **Rozvíjení komunikačních dovedností.**

001

Rozvíjení komunikačních dovedností

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Rozvíjení komunikačních dovedností je jediným tematickým okruhem ve vzdělávacím oboru Komunikační výchova, proto má shodnou charakteristiku.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

JJA-REV-001-106-001

Komunikovat v běžných situacích.

JJA-REV-001-106-002

Zvládat jednoduché formy společenského styku verbálně či neverbálně – pozdrav, prosba, poděkování.

JJA-REV-001-106-003

Popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek.

JJA-REV-001-106-004

Popsat zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek.

JJA-REV-001-106-005

Zprostředkovat jednoduchý příběh podle obrázku.

JJA-REV-001-106-006

Dramatizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká.

JJA-REV-001-106-007

Účastnit se činností zaměřených na rozvoj vzájemného naslouchání, poznávání, spolupráce, důvěry.

JJA-REV-001-106-008

Rozšiřovat pasivní i aktivní slovní zásobu pomocí účelné práce s obrázkovým materiálem a knihou.

JJA-REV-001-106-009

Umět naslouchat jednoduchému uměleckému textu.

JJA-REV-001-106-010

Vyjádřit své dojmy (libost či nelibost) z poslechu uměleckého textu.

Díl I – 10. ročník (110)

JJA-REV-001-110-001

Komunikovat vhodně v běžných situacích.

JJA-REV-001-110-002

Zvládat základní pravidla komunikace.

JJA-REV-001-110-003

Popsat děje, jevy a osoby na obrázcích.

JJA-REV-001-110-004

Popsat pomocí obrázků nebo návodných otázek vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení.

JJA-REV-001-110-005

Zprostředkovat vlastní zážitky a popsat své pocity.

JJA-REV-001-110-006

Dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku.

JJA-REV-001-110-007

Vyjádřit své dojmy (libost či nelibost) ze zhlédnutí divadelního a audiovizuálního díla.

JJA-REV-001-110-008

Rozšiřovat slovní zásobu, snažit se o zřetelnou a srozumitelnou výslovnost.

MAA

Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je založená na praktických činnostech a dovednostech, které žák nejčastěji využívá v běžném životě. Posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žák se učí rozvíjet soustředěnost a vytrvalost; při řešení praktických úloh je přiměřeným způsobem veden k samostatné práci. Seznamuje se se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich využití a řeší jednoduché problémové situace.

Žák se učí řadit a třídit předměty, řešit početní operace, orientovat se v čase, v základních jednotkách délky a hmotnosti, poznávat peníze, chápat jejich hodnotu a řešit jednoduché početní operace s penězi. Důležitou součástí matematického vzdělávání je osvojení dovedností z geometrie. Žák poznává základní geometrické tvary a tělesa a učí se pečlivosti a přesnosti při měření. Osvojuje si praktické dovednosti při používání různých matematických pomůcek, včetně kalkulatoru.

Hodnocení žáka se zaměřuje na sledování učebních pokroků, schopnost zvládat postupy vedoucí k řešení matematických úloh a problémů a na dovednost aplikovat osvojené znalosti a dovednosti v praxi.

Vzdělávací oblast Matematika obsahuje pouze jeden vzdělávací obor: **Matematika**.

MAT

Matematika

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor je zároveň integrovanou vzdělávací oblastí se shodnou charakteristikou. Vzdělávací obor Matematika je rozdělený na tematické okruhy: **Řazení a třídění předmětů, Čísla a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty a Základy geometrie**.

001

Řazení a třídění předmětů

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Řazení a třídění předmětů směřuje žáka k získání základních dovedností při řazení a třídění předmětů a čísel podle daných kritérií. Žáka vede k přemýšlení, k poznávání stejných či odlišných charakteristik a k základní orientaci na ploše i v prostoru. Tematický okruh učí žáka tvořit skupiny podle velikosti, barvy a tvaru, řadit předměty podle určitých vlastností a společných jevů. Rozvíjí prostorovou a směrovou orientaci, logické myšlení a paměť, učí chápat a osvojovat si kvantitativní vztahy.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „*Žák by měl*“.

Očekávané výsledky učení:**Díl I – 6. ročník (106)**

MAA-MAT-001-106-001

Orientovat se v pojmech všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, větší – menší.

MAA-MAT-001-106-002

Orientovat se na ploše a v prostoru s využitím pojmů na začátku – na konci, nahoře – dole, pod – nad, před – za, nahoře – dole, vpředu – vzadu, vlevo – uprostřed – vpravo.

MAA-MAT-001-106-003

Tvořit skupiny o daném počtu prvků a porovnávat jejich množství.

MAA-MAT-001-106-004

Řadit předměty zleva doprava podle jednoduchých kritérií.

002

Čísla a početní operace*Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh Čísla a početní operace směřuje k získání základních znalostí o číslech, množství a způsobech řešení jednoduchých početních operací. Vede žáka k využívání získaných poznatků a dovedností v praktickém životě. Tematický okruh učí žáka rozpoznávat reálná čísla, orientovat se v množství, osvojit si rozklad čísel a řešit jednoduché početní operace, jako je sčítání a odčítání. Žák se učí řešit jednoduché praktické úlohy s názorem a používat počítadlo i kalkulátor.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl I – 6. ročník (106)**

MAA-MAT-002-106-001

Číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 10.

MAA-MAT-002-106-002

Číst, psát a prakticky využívat řadové číslovky do 10.

MAA-MAT-002-106-003

Rozkládat množství s názorem na dvě skupiny v oboru do 10.

MAA-MAT-002-106-004

Používat počítadlo, kalkulátor nebo jiné názorné početní pomůcky.

MAA-MAT-002-106-005

Zapsat a řešit jednoduché příklady a praktické úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 10.

MAA-MAT-002-106-006

Používat matematické symboly +, -, = při numeraci v oboru do 10.

MAA-MAT-002-106-007

Využívat matematické dovednosti v praxi.

Díl I – 10. ročník (110)

MAA-MAT-002-110-001

Psát a používat čísla v oboru do 100, porovnávat čísla a množství.

MAA-MAT-002-110-002

Numerovat po desítkách do 100 a po stovkách do 1000.

MAA-MAT-002-110-003

Orientovat se na číselné ose.

MAA-MAT-002-110-004

Řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy.

003

Závislosti, vztahy a práce s daty

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Závislosti, vztahy a práce s daty směřuje k osvojení základních znalostí o jednotkách času, délky a hmotnosti a k pochopení možností jejich využití v praktickém životě. Součástí tematického okruhu je rovněž získávání poznatků o penězích a jejich hodnotě. Žák si osvojuje základy měření, seznamuje se s časovými jednotkami a jejich souvislostmi. Učí se používat jednoduché tabulky, rozpoznávat mince a bankovky a zvládat jednoduché početní operace s penězi.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

MAA-MAT-003-106-001

Rozlišovat pojmy rok, měsíc, den.

MAA-MAT-003-106-002

Určit čas s přesností na celé hodiny v oboru do 12 hodin v analogovém a digitálním formátu.

MAA-MAT-003-106-003

Uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi v oboru do 10 Kč.

MAA-MAT-003-106-004

Používat základní jednotky délky a hmotnosti – metr, kilogram.

MAA-MAT-003-106-005

Doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 10.

Díl I – 10. ročník (110)

MAA-MAT-003-110-001

Orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny v analogovém a digitálním formátu.

MAA-MAT-003-110-002

Zvládat početní úkony s penězi, porovnávat hodnotu, používat pojmy více, méně, stejně.

MAA-MAT-003-110-003

Používat běžně využívané jednotky délky, hmotnosti, času, objemu.

MAA-MAT-003-110-004

Doplňovat údaje v jednoduché tabulce.

004

Základy geometrie

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Základy geometrie směřuje k osvojení základních geometrických znalostí a dovedností a k jejich využití v běžném životě, zejména při orientaci na ploše a v prostoru, měření a jednoduchých nákresech. Vede žáka k rozvoji jemné motoriky, koordinace oka a ruky, přesnosti a schopnosti plánovat postup práce. Tematický okruh učí žáka rozlišovat rovné a křivé čáry, poznávat základní geometrické útvary a tělesa, měřit délky předmětů a vzdálenosti mezi nimi za použití základních pomůcek k měření.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

MAA-MAT-004-106-001

Kreslit rovné a křivé čáry.

MAA-MAT-004-106-002

Ukázat základní rovinné útvary – čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník.

Díl I – 10. ročník (110)

MAA-MAT-004-110-001

Znázornit základní rovinné útvary.

MAA-MAT-004-110-002

Poznat základní geometrická tělesa – koule, krychle, válec.

MAA-MAT-004-110-003

Měřit a porovnat vzdálenosti mezi předměty a délky předmětů.

INA

Informatika

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informatika poskytuje žákovi nástroje a dovednosti, které mu pomáhají orientovat se v okolním světě, komunikovat a rozvíjet i udržovat sociální kontakty. Vzhledem k rychlému vývoji technologií a digitální transformaci společnosti je klíčové, aby se žák učil zodpovědnému a bezpečnému chování v digitálním prostředí.

Vzdělávací oblast a její jediný vzdělávací obor Informatika se zaměřuje na praktické využití digitálních technologií a jejich propojení s rozvojem co nejvyšší možné míry samostatnosti žáka.

Na prvním stupni základní školy speciální se žák seznamuje se základními funkcemi digitálních technologií prostřednictvím her, experimentování a dalších činností. Osvojuje si uživatelské dovednosti a návyky, které zároveň přispívají k prevenci rizikového chování v digitálním prostředí.

Na druhém stupni základní školy speciální žák své dovednosti dále rozvíjí a využívá je při činnostech spojených se zpracováním údajů a informací z běžného života. Učí se využívat digitální technologie ke komunikaci i k aktivitám, které posilují jeho sociální dovednosti. Zároveň si osvojuje základní způsoby ochrany sebe samotného a svého soukromí v online prostředí.

Hodnocení žáka je zaměřené na sledování jeho individuálních učebních pokroků a na to, jak dokáže získané znalosti a dovednosti využívat v praktických situacích každodenního života.

Vzdělávací oblast Informatika tvoří jeden vzdělávací obor se shodným názvem: **Informatika**.

INF

Informatika

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor je zároveň integrovanou vzdělávací oblastí se shodnou charakteristikou. Vzdělávací obor je rozdělený na tři tematické okruhy: **Data a informace**, **Informační systémy** a **Digitální technologie**.

003

Data a informace

Charakteristika tematického okruhu

Žák se učí odpovídat na otázky na základě dříve získaných informací. Současně získává dovednost zaznamenávat jednoduchým způsobem data a následně s nimi pracovat.

Žák začíná vnímat dění kolem sebe, sleduje a pojmenovává důležitá data v dané situaci a učí se rozpoznávat informace, které pro něj mohou být užitečné. Později běžné situace popisuje pomocí jednoduchého grafického záznamu a využívá při tom data potřebná k jejich vizualizaci.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „*Žák by měl*“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

INA-INF-003-106-001

Reagovat na otázky na základě informací, které získá osobní zkušeností.

INA-INF-003-106-002

Podílet se na popisu konkrétní situace, kterou opakovaně zažívá.

Díl I – 10. ročník (110)

INA-INF-003-110-001

Využívat grafické znázornění k popisu běžné situace.

002

Informační systémy

Charakteristika tematického okruhu

Žák využívá informační systémy k vyhledávání informací, které následně jednoduchým způsobem zaznamenává. Současně rozvíjí dovednosti bezpečné komunikace a orientace na internetu a v digitálním prostředí. Učí se rozpoznávat základní rizika spojená s online komunikací a osvojit si pravidla bezpečného chování ve virtuálním prostředí.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 10. ročník (110)

INA-INF-002-110-001

Vyhledávat informace na internetu podle pokynů.

INA-INF-002-110-002

Rozpoznávat rizika při pohybu a komunikaci na internetu a při používání sociálních sítí, dodržovat zásady bezpečného pohybu ve virtuálním světě.

INA-INF-002-110-003

Podílet se na využití tabulky k záznamu nečíselných dat.

001

Digitální technologie

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Digitální technologie vede žáka k praktickému a bezpečnému využívání digitálních technologií pro osobní potřebu i pro plnění zadaných úkolů.

Žák se nejprve seznamuje se základními funkcemi digitálních technologií. Osvojuje si jednoduché úkony spojené s jejich používáním a učí se pravidla bezpečné práce s digitálními zařízeními, aplikacemi a sítěmi.

Dále si žák rozvíjí technické dovednosti a prohlubuje znalosti o digitálních technologiích. Učí se rozlišovat a volit vhodná digitální zařízení pro konkrétní činnost. Zdokonaluje se v bezpečném zacházení s digitálními

nástroji a upevňuje si správné uživatelské návyky.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

INA-INF-001-106-001

Obsluhovat vybraná digitální zařízení na úrovni zapnutí, vypnutí a jednoduchého pohybu v uživatelském prostředí.

INA-INF-001-106-002

Pracovat s vybranými a přiměřenými programy a aplikacemi podle pokynů.

INA-INF-001-106-003

Dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s digitálními technologiemi.

INA-INF-001-106-004

Psát známá písmena, číslice a znaky na klávesnici.

Díl I – 10. ročník (110)

INA-INF-001-110-001

Poznat a přiřadit účel k vybraným digitálním zařízením.

INA-INF-001-110-002

Pracovat s vybranými jednoduchými programy a aplikacemi.

INA-INF-001-110-003

Psát jednoduchá slova a krátké věty na klávesnici.

CSA

Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět rozvíjí vnímání žáka a přináší mu základní poznatky o okolním světě. Žák se učí poznávat své okolí, správně pojmenovávat věci, které vidí, a chápat různé situace, se kterými se může setkat v každodenním životě. Dozvídá se o životě v rodině, o tom, jak se chovat mezi lidmi, jak pečovat o své zdraví a jak chránit přírodu.

Během učení si osvojuje také důležité dovednosti, například jak se chovat bezpečně v nečekaných nebo nebezpečných situacích, jak se orientovat v přírodě a jak používat bezpečně a zodpovědně moderní technologie.

Získané poznatky si žák postupně osvojuje, ověřuje a rozšiřuje. Nové znalosti a dovednosti se učí uplatňovat v běžném životě.

Cílem vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět je pomáhat žákovi orientovat se co nejsamostatněji v okolním prostředí a řešit běžné životní situace. Specifikem této vzdělávací oblasti je dostatek příležitostí k propojení s činnostmi v praktickém životě.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět obsahuje pouze jeden vzdělávací obor: **Člověk a jeho svět**.

CJS

Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor je zároveň integrovanou vzdělávací oblastí se shodnou charakteristikou. Vzdělávací obor Člověk a jeho svět je členěný do pěti tematických okruhů: **Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk, jeho zdraví a bezpečí**.

001

Místo, kde žijeme

Charakteristika tematického okruhu

Žák se učí poznávat své nejbližší okolí a dokáže se v něm bezpečně orientovat. Postupně poznává okolí svého bydliště, školy a místního regionu. Důraz je kladen na místně zakotvené učení a na získávání přímých zkušeností prostřednictvím terénní výuky. Výsledky učení zahrnují schopnost bezpečného pohybu v okolí, vyhledávání informací o regionu a budování odpovědného vztahu k místu, kde žák žije.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „*Žák by měl*“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

CSA-CJS-001-106-001

Orientovat se v nejbližších důležitých místech v okolí školy a bydliště.

CSA-CJS-001-106-002

Popsat cestu do školy.

CSA-CJS-001-106-003

Sdílet poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest.

CSA-CJS-001-106-004

Popsat na příkladech dodržování zásad bezpečnosti při hrách.

002

Lidé kolem nás

Charakteristika tematického okruhu

Žák se učí porozumět základům společenského chování a jednání. Učí se vzájemně spolupracovat se spolužáky, reagovat při běžných setkáních s neznámými lidmi i v krizových situacích. Seznamuje se s významem základních společenských hodnot, jako jsou respekt, tolerance a empatie, a učí se přijímat odlišnosti mezi lidmi. Osvojuje si prvky digitální bezpečí a wellbeingu. Výsledkem je schopnost využívat naučené dovednosti v každodenním životě, spolupracovat s ostatními a chovat se ohleduplně k druhým.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

CSA-CJS-002-106-001

Poznat nebo pojmenovat nejběžnější předměty a pracovní činnosti ze svého okolí.

CSA-CJS-002-106-002

Rozeznat nevhodné jednání a chování, které je v rozporu s nastavenými pravidly.

CSA-CJS-002-106-003

Uplatňovat společensky přijatelná pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády.

CSA-CJS-002-106-004

Projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků.

CSA-CJS-002-106-005

Rozpoznat různé nebezpečné situace ve svém každodenním životě a v případě ohrožení požádat o pomoc.

CSA-CJS-002-106-006

Uplatňovat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy, v okolí školy i ve škole.

CSA-CJS-002-106-007

Reagovat přiměřeně na pokyny dospělých a spolupracovat při mimořádných událostech.

003

Lidé a čas

Charakteristika tematického okruhu

Žák se učí orientovat v čase, určovat ho a rozlišovat děj v přítomnosti a minulosti. Učí se rozpoznávat minulost a současnost prostřednictvím poznatků a zkušeností získaných od členů své rodiny a lidí v nejbližším okolí. Seznamuje se s historickými památkami a místy ve svém okolí. Výsledkem je schopnost chápat souvislosti mezi minulostí a současností a využívat tyto poznatky v běžném životě.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

CSA-CJS-003-106-001

Orientovat se v čase a pojmenovat rozvržení svých denních činností.

CSA-CJS-003-106-002

Rozpoznat dny v týdnu, případně měsíce, a rozlišovat roční období.

CSA-CJS-003-106-003

Rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.

CSA-CJS-003-106-004

Seznámit se s významnými událostmi, pověstmi a lidovými tradicemi, které se vztahují k regionu nebo kraji.

004

Rozmanitost přírody

Charakteristika tematického okruhu

Žák se učí sledovat změny v přírodě během roku. Na praktických příkladech pozoruje, k jakým změnám v přírodě dochází v průběhu ročních období. Také se učí rozpoznávat vliv lidské činnosti na přírodu a hledat způsoby, jak může ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení kvality životního prostředí.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl I – 6. ročník (106)**

CSA-CJS-004-106-001

Rozpoznat a pojmenovat nejběžnější volně žijící i domácí zvířata.

CSA-CJS-004-106-002

Popisovat na základě pozorování rozmanitost přírody.

CSA-CJS-004-106-003

Dodržovat pravidla vhodného chování v přírodě.

005

Člověk, jeho zdraví a bezpečí*Charakteristika tematického okruhu*

Žák se seznamuje s vývojem člověka od narození až do dospělosti. Učí se osvojovat a dodržovat správné hygienické návyky a sebeobslužné činnosti. Poznává vhodný denní režim, jak pečovat o své tělo, správně se stravovat a podporovat své duševní zdraví. Žák se také seznamuje se zásadami mezilidských vztahů a důležitostí přátelských a respektujících vztahů.

Získává základní poučení o zdraví a nemocech, zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojuje si bezpečné chování v běžných životních situacích i při mimořádných událostech. Tato témata pomáhají žákovi rozvíjet zodpovědný přístup k vlastnímu zdraví a bezpečí.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl I – 6. ročník (106)**

CSA-CJS-005-106-001

Ukázat nebo pojmenovat hlavní části lidského těla a dokázat upozornit na své potřeby a zdravotní potíže.

CSA-CJS-005-106-002

Dodržovat hygienické návyky, osvojit si sebeobslužné dovednosti.

CSA-CJS-005-106-003

Ošetřit v modelové situaci drobné poranění.

CSA-CJS-005-106-004

Dodržovat zásady bezpečného pohybu v silničním provozu v roli chodce, účastníka silničního provozu.

CAS

Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost vybavuje žáka kompetencemi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života a hraje významnou roli v přípravě na občanský život. Svým obsahem navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Utváří a rozvíjí osobnost žáka po stránce mravní, formuje jeho vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života a pomáhá mu orientovat se v mezilidských vztazích.

Cílem vzdělávací oblasti je výchova k toleranci, respektování lidských práv, k úctě a ochraně přírodního prostředí a kulturních hodnot. Vzdělávací oblast usiluje o to, aby žák uplatňoval svá práva a naplňoval své povinnosti, projevoval respekt a ohleduplnost k jiným lidem, jejich životním zkušenostem, kulturám a duchovním hodnotám.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost poskytuje žákovi základní poznatky o historickém vývoji lidstva i českého národa. Seznamuje ho s nejvýznamnějšími osobnostmi a historickými událostmi, které ovlivnily život společnosti v minulosti a mají význam pro současnost. Přibližuje žákům činnosti člověka, které se promítají do každodenního života, do kvality prostředí, v němž lidé žijí, a které podporují udržitelný přístup k životu. Zaměřuje se na formování osobnosti žáka po stránce emoční a volní a na rozvíjení kognitivních funkcí, aby jeho začleňování do společnosti bylo co nejúspěšnější.

Charakter výuky umožňuje žákovi využít vlastní zkušenosti, badatelské metody a propojit své dovednosti a znalosti s praktickým životem. Žák je veden k pochopení fungování společnosti a základních práv a povinností občanů.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost obsahuje pouze jeden vzdělávací obor: **Člověk a společnost**.

CAS

Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor je zároveň integrovanou vzdělávací oblastí se shodnou charakteristikou. Je rozdělený do čtyř tematických okruhů: **Dějiny našeho národa, Člověk ve společnosti, Poznatky o společnosti a Péče o občana**.

001

Dějiny našeho národa

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh seznamuje žáka s nejvýznamnějšími osobnostmi historie a s historickými událostmi, které ovlivnily život společnosti v minulosti a mají význam pro současnost. Směřuje žáka k poznání vývoje lidstva i vlastního národa na základě prožitků a aplikace získaných znalostí v konkrétních situacích.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl I – 10. ročník (110)**

CAS-CAS-001-110-001

Rozpoznat příběhy lidí z libovolného historického období a ze současnosti.

CAS-CAS-001-110-002

Poznat s pomocí názorné ukázky význačné osobnosti našich dějin.

002

Člověk ve společnosti*Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh se zaměřuje na to, aby žák porozuměl vztahům v širší rodině, ve škole i mimo školu, v obci, a to v jejich rozmanitosti a souvislostech. Žák se učí rozpoznávat, přijímat a respektovat mnohotvárnost společnosti, prozkoumávat sociální interakce a formovat své postoje. Na základě naučených stereotypů se rozvíjí v oblasti empatie, morálky a reflexe.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl I – 10. ročník (110)**

CAS-CAS-002-110-001

Rozlišit postavení a role rodinných příslušníků.

CAS-CAS-002-110-002

Uplatňovat zásady dobrých vztahů mezi lidmi, rozpoznat a popsat různé vztahové situace ve svém každodenním životě.

CAS-CAS-002-110-003

Respektovat pravidla společenského soužití v rodině, škole, obci.

CAS-CAS-002-110-004

Vnímat a reagovat na různé druhy rizikového chování lidí a řešit je s pomocí naučených stereotypů.

CAS-CAS-002-110-005

Rozlišit v modelových situacích finanční možnosti svého rozpočtu.

CAS-CAS-002-110-006

Umět požádat o pomoc při reklamaci nevhodně zakoupeného zboží nebo služby.

003

Poznatky o společnosti*Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh směřuje žáka k získávání základních praktických vědomostí o podstatě a fungování společnosti, státu, o právech a povinnostech občanů i žáků ve škole. Prohlubuje vnímání zodpovědnosti žáka za jeho současný i budoucí život.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 10. ročník (110)

CAS-CAS-003-110-001

Rozpoznat a respektovat základní práva a povinnosti ve škole.

CAS-CAS-003-110-002

Upozornit na porušování práv na příkladech různých životních modelových situací.

CAS-CAS-003-110-003

Poznat vlajku, hymnu a prezidenta českého státu.

004

Péče o občana

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh učí žáka zvládat přiměřeně náročné situace běžného života, rozpoznat protiprávní jednání a adekvátně reagovat v případě mimořádných situací.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 10. ročník (110)

CAS-CAS-004-110-001

Dokázat v případě potřeby požádat o radu při vyřizování svých osobních záležitostí.

CAS-CAS-004-110-002

Využít v případě potřeby služby pomáhajících organizací.

CAS-CAS-004-110-003

Osvojit si nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí.

CAP

Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na oblast Člověk a jeho svět, která přibližuje přírodovědné učivo na 1. stupni základního vzdělávání. Dává žákovi příležitost seznámit se s přírodou jako systémem, jehož součástí jsou vzájemně propojené, působí na sebe a vzájemně se ovlivňují. Výuka vede žáka k porozumění světu kolem s důrazem na propojení s běžným životem a na provázanost přírody a člověka. Žák získává základní poznatky o přírodních zákonitostech, které může využívat v praktických situacích každodenního života. Seznamuje se se závislostí člověka na přírodních zdrojích.

Cílem vzdělávací oblasti je vést žáka ke vnímání vztahů a souvislostí mezi činnostmi lidí, životním prostředím a přírodou, s důrazem na propojení s běžným životem. Výuka směřuje k rozvoji přírodovědných znalostí ve všech aspektech osobnosti žáka – kognitivním, afektivním i psychomotorickým.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje základní fyzikální, chemické, přírodovědné a geografické poznatky a dovednosti. Charakter výuky umožňuje žákovi využívat vlastní zkušenosti, badatelské metody a propojení svých dovedností s praktickým životem. Žák je veden k pochopení základních přírodních dějů.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda obsahuje pouze jeden vzdělávací obor: **Člověk a příroda**.

CAP

Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor je zároveň integrovanou vzdělávací oblastí se shodnou charakteristikou. Vzdělávací obor je rozdělený do čtyř tematických okruhů: **Základní poznatky z fyziky, Základní poznatky z chemie, Základní poznatky z přírodopisu a Základní poznatky z geografie**.

001

Základní poznatky z fyziky

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh směřuje k poznání základních fyzikálních jevů. Učí žáka využívat zdroje tepla a světla, rozpoznávat zdroje zvuku v běžných situacích a pojmenovávat konkrétní příklady přeměn energie. Pochopení dějů a jejich zákonitostí přináší schopnost v životě prakticky jednat, chovat se odpovědně a bezpečně. Očekávané výsledky učení jsou formulované s důrazem na jejich užitečnost pro běžný život.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 10. ročník (110)

CAP-CAP-001-110-001

Pozorovat a poznat, zda je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu.

CAP-CAP-001-110-002

Rozeznat a bezpečně využívat zdroje tepla a světla.

CAP-CAP-001-110-003

Rozpoznávat jednotlivá skupenství na základě badatelských aktivit.

CAP-CAP-001-110-004

Rozpoznat zdroje zvuku v běžných situacích, popsat škodlivé důsledky nadměrného hluku a způsoby ochrany před ním.

CAP-CAP-001-110-005

Pozorovat a rozpoznat střídání dne a noci, ročních období.

CAP-CAP-001-110-006

Rozlišit základní druhy energií a jejich využití v praktickém životě.

CAP-CAP-001-110-007

Využít znalosti zásad bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji.

002

Základní poznatky z chemie

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh směřuje k získávání praktických zkušeností s přírodními i umělými látkami a materiály. Vede žáka k odpovědnému chování vůči zdrojům vody a vzduchu. Učí žáka, jak ovládat postupy bezpečného zacházení s chemickými výrobky používanými v domácnosti.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 10. ročník (110)

CAP-CAP-002-110-001

Poznat vybrané látky běžně užívané v domácnosti včetně možností jejich praktického využití.

CAP-CAP-002-110-002

Rozpoznat druhy vody – pitná, užitková, odpadní.

CAP-CAP-002-110-003

Ukázat příklady znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí.

CAP-CAP-002-110-004

Ovládat postupy, jak bezpečně zacházet s chemickými výrobky používanými v domácnosti.

003

Základní poznatky z přírodopisu

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh směřuje k poznání základních přírodních jevů živé i neživé přírody. Na základě pochopení dějů vede žáka k činnostem, které přírodu chrání a prospívají jí. Pomáhá žákovi, prostřednictvím vlastní zkušenosti s ekosystémem lesa, rozvíjet schopnosti vnímat přírodní prostředí, využívat hospodářské plodiny, pečovat o rostliny a zvířata a poznávat části lidského těla.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 10. ročník (110)

CAP-CAP-003-110-001

Popsat dění v přírodě během ročních období na základě vlastního pozorování.

CAP-CAP-003-110-002

Podílet se na péči o rostliny a zvířata během roku.

CAP-CAP-003-110-003

Rozpoznat a využívat hospodářské plodiny v běžném životě.

CAP-CAP-003-110-004

Poznat na základě společně prožité vlastní zkušenosti umělý a přírodní ekosystém, jeho využití a význam.

CAP-CAP-003-110-005

Poznat části lidského těla a pozorovat základní životní funkce.

CAP-CAP-003-110-006

Popsat, co prospívá a co škodí přírodě.

CAP-CAP-003-110-007

Zapojit se do činností, které chrání přírodu.

CAP-CAP-003-110-008

Dodržovat základní pravidla bezpečného pobytu v přírodě.

004

Základní poznatky z geografie

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh směřuje s ohledem na schopnosti a dovednosti žáka k poznání prostorového uspořádání

v konkrétních místech či regionech na základě žákových schopností a dovedností. Konkrétně učí žáka využívat mapu v jednoduchých praktických situacích, orientovat se v různých druzích dopravy a objevovat přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti jeho regionu.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 10. ročník (110)

CAP-CAP-004-110-001

Využívat mapu v jednoduchých praktických situacích.

CAP-CAP-004-110-002

Pohybovat se v různých druzích dopravy.

CAP-CAP-004-110-003

Poznat přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti svého regionu.

UKA

Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura poskytuje žákovi rozmanité příležitosti k vlastní tvorbě, interpretaci, emocionálnímu vnímání a prožitku. Tato oblast hraje významnou roli při formování estetického cítění žáka, jeho postojů a smyslu pro krásu. Umění a kultura otevírá prostor pro sebevyjádření, kreativitu a vlastní projev žáka a nabízí mu řadu možností, jak uplatnit své schopnosti. Žák v rámci této vzdělávací oblasti získává nové zážitky prostřednictvím vlastní tvorby i recepce. Součástí oblasti je také pozitivní dopad na psychickou pohodu (wellbeing) žáka díky rehabilitačnímu a relaxačnímu charakteru, který umění a kultura přinášejí.

Cílem této oblasti je podpořit rozvoj smyslového vnímání, tvořivosti a celkové osobnosti žáka – nejen v oblasti uměleckého vyjádření, ale i v běžném životě. Vzdělávací oblast rovněž vytváří příležitosti pro vzájemnou spolupráci a toleranci. Usiluje o naplnění potřeb žáka v oblasti seberealizace, sebejistoty, úspěchu a současně o podporu emocionálního zklidnění, duševního uvolnění a dosažení vnitřní spokojenosti a harmonie.

Žák si osvojuje a rozvíjí tvořivé schopnosti a dovednosti, vytváří si pozitivní vztah k umění, učí se estetickému vnímání a citlivosti k okolnímu prostředí. Seznamuje se s různorodými vyjadřovacími prostředky umění, učí se recepci a reflexi uměleckého díla a získává dovednosti pro vyjádření vlastních pocitů, prožitků a postojů.

Vzdělávací oblast může významně přispět k psychické pohodě žáků, ke kultivaci vzájemných vztahů a celkově k pozitivnímu klimatu školního společenství. Pomáhá vytvářet prostředí vnímavé k individualitě každého žáka, které respektuje a podporuje různorodost a zároveň poskytuje prostor pro spolupráci, sdílení a společné tvoření.

Vzdělávací oblast nabízí rozmanité tvůrčí a interpretační činnosti všem žákům s mentálním postižením, umožňuje jim sebepoznání a seberealizaci a vytváří prostor pro spolupráci na společném díle a na uměleckém a kulturním dění školy a místní komunity. Oblast věnuje pozornost kulturnímu dění v regionu a vede žáky k osvojení společenského chování při koncertech a kulturních akcích.

Vzdělávací oblast Umění a kultura je členěná do vzdělávacích oborů: **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**. Škola by měla vytvářet příležitosti k propojování obou oborů, aby žák mohl poznávat uměleckou tvorbu v její komplexnosti.

HUV

Hudební výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

V rámci vzdělávacího oboru Hudební výchova si žák vytváří kladný vztah k hudbě, rozvíjí svou hudebnost a vlastní emocionální prožitek hudebního díla prostřednictvím interpretačních činností i poslechových aktivit. Hudební a instrumentální činnosti podporují senzomotorický rozvoj žáka, sluchové vnímání i motoriku. Vokální činnosti napomáhají správné deklamaci, frázování a výslovnosti. Zpěv, rytmická a pěvecká cvičení se významně podílejí na rozvoji řeči, mluvních, komunikačních a jazykových schopností žáka.

Součástí vzdělávacího oboru je rozvoj hudebních, hudebně-dramatických, pohybových a tanečních dovedností. Obsah tohoto oboru klade důraz také na skupinové interpretační činnosti, tvorbu hudebního doprovodu a improvizaci. Hudební výchova rozvíjí estetické cítění a vnímání prostředí, vede žáka ke kultivovanému vystupování a posiluje jeho sebedůvěru. Seznamuje ho s kulturou jiných národů a etnik a podporuje pozitivní vztah k umění a jeho vnímání. Pro naplňování cílů tohoto oboru je důležitá spolupráce školy s kulturními institucemi, které umožňují přímé setkání s uměním a kulturou.

Fenomén zpěvu umožňuje tomuto oboru propojit všechny žáky napříč jednotlivými stupni vzdělávání a věkovou i intelektuální diferenciací. Vytváří prostor pro propojování skupin a realizaci společné tvorby a spolupráce.

Vzdělávací obor je rozdělený do tří tematických okruhů: **Interpretace a tvorba**, **Recepce uměleckého díla** a **Kulturní povědomí a jednání**. Všechny tematické okruhy škola realizuje na obou stupních vzdělávání.

004

Interpretace a tvorba

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Interpretace a tvorba směřuje k praktickému hudebnímu projevu v oblasti instrumentální, vokální i vokálně-instrumentální. Vede žáka k rozvoji hudebních, jazykových, dramatických a pohybových schopností a dovedností. Žák se učí kultivovanému projevu na základě propracovaných cvičení, práce s tělem, hry na nástroj, ovládnutí hlasu i hry na tělo.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

UKA-HUV-004-106-001

Zpívat nebo vokalizovat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu.

UKA-HUV-004-106-002

Rozlišovat různé druhy zvuků, rozpoznávat jejich zdroje.

UKA-HUV-004-106-003

Dýchat správně a hospodárně při zpěvu i při rytmizaci říkadel.

UKA-HUV-004-106-004

Reagovat pohybem na hudbu, osvojit si základní taneční prvky.

Díl I – 10. ročník (110)

UKA-HUV-004-110-001

Upevňovat si správné návyky při vokalizaci, pravidelně dýchat, usilovat o správnou deklamaci textu.

UKA-HUV-004-110-002

Interpretovat vybrané, přiměřeně náročné lidové a umělé písně.

UKA-HUV-004-110-003

Propojit pohyb s hudbou, zvládnout základní kroky jednoduchého tance.

005

Recepce uměleckého díla

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Recepce uměleckého díla vytváří u žáka kladný vztah k hudbě, rozvíjí jeho hudebnost a podporuje schopnost hudbu emocionálně prožít. Žák se učí soustředěnému poslechu, zklidnění napětí a vnímavosti vůči hudebnímu jazyku. Nedílnou součástí tohoto okruhu je i sdílení prožitku s ostatními.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl I – 6. ročník (106)**

UKA-HUV-005-106-001

Soustředit se na poslech jednoduchých skladeb.**Díl I – 10. ročník (110)**

UKA-HUV-005-110-001

Soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů, soustředěně sledovat dramatické či taneční vystoupení.

006

Kulturní povědomí a jednání*Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh Kulturní povědomí a jednání směřuje k získání pozitivního vztahu ke kulturním hodnotám a utváří postoje k uměleckému a kulturnímu dědictví i současnému umění. Vede žáka za hranice školy, učí ho reflektovat dění a umělecký život v okolí i v místním regionu. Žáci se učí kulturnímu a společenskému chování při návštěvách divadel, koncertů a kulturních institucí. Seznamují se také s divadelní tvorbou a hudebními díly různých žánrů.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl I – 6. ročník (106)**

UKA-HUV-006-106-001

Seznámit se s hudebním životem svého regionu, navštívit kulturní instituci v okolí.**Díl I – 10. ročník (110)**

UKA-HUV-006-110-001

Seznámit se s národními tradicemi v oblasti hudby, tance a zpěvu.

VYV

Výtvarná výchova*Charakteristika vzdělávacího oboru*

Ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova žák poznává základní prostředky výtvarného umění. Prostřednictvím tvůrčích činností zaměřených na vnímání, tvorbu a interpretaci si rozvíjí smyslové vnímání, estetické cítění, tvořivost a schopnost vyjadřovat emoce, představy, pocity i zkušenosti. Obor zároveň pomáhá žákovi uplatňovat neverbální komunikaci a zlepšovat jemnou motoriku. Podporuje vytváření prostředí, které je vnímavé k individualitě každého žáka, respektuje a podporuje různorodost a zároveň nabízí prostor pro spolupráci, sdílení a společné tvoření. Rozmanité tvůrčí činnosti poskytují všem žákům bez rozdílu příležitosti k sebepoznání, seberealizaci, spolupráci na společném díle a k zapojení do kulturního dění školy, komunity a místa, kde žijí.

Vzdělávací obor Výtvarná výchova by měl podporovat žákovu schopnost vyjadřovat své vlastní pocity a prožitky. Cílem je rozvíjet smyslovou citlivost, schopnost sebereflexe, empatii a respekt k ostatním, a to s ohledem na

individuální schopnosti žáka. Činnosti by měly vycházet z dětské hravosti a spontaneity. Cílem je také poznání, že kultura a umění obohacují život, přispívají k porozumění národní kultuře, jejím hodnotám a podporují uvědomění si nutnosti jejich ochrany.

Vzdělávací obor je rozdělený do tří tematických okruhů: **Interpretace a tvorba**, **Recepce uměleckého díla** a **Kulturní povědomí a jednání**. Všechny tematické okruhy škola realizuje na obou stupních školy.

002

Interpretace a tvorba

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Interpretace a tvorba zprostředkovává žákovi celý tvůrčí proces – od záměru přes jeho realizaci (včetně hledání vhodných prostředků a experimentování s nimi) až po reflexi, sdílení a prezentaci výsledků. Umožňuje mu tvůrčí práci s rozmanitými materiály, prostředky, postupy a technologiemi, a to nejen tradičními, ale i nově vznikajícími. Důležité je to, aby žák při tvůrčích a individuálních či společných činnostech rozvíjel jemnou motoriku a vizuomotoriku.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „*Žák by měl*“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

UKA-VYV-002-106-001

Uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu.

UKA-VYV-002-106-002

Porovnat barvy, tvary, objekty a uplatnit je při vlastní tvorbě.

UKA-VYV-002-106-003

Vyjádřit své prožitky vlastní tvorbou prostřednictvím rozmanitých prostředků a technik.

UKA-VYV-002-106-004

Zapojovat se do skupinové práce.

Díl I – 10. ročník (110)

UKA-VYV-002-110-001

Zapojovat se do skupinové práce, vytvářet společné výtvarné projekty.

UKA-VYV-002-110-002

Uplatňovat základní výtvarné dovednosti při realizaci vlastní tvorby.

UKA-VYV-002-110-003

Uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty na ploše i v prostoru podle vlastního tvůrčího záměru.

004

Recepce uměleckého díla

Charakteristika tematického okruhu

V tematickém okruhu Recepce uměleckého díla má žák příležitost sdílet s ostatními zážitek ze setkání s uměleckým dílem a vyjadřovat se o něm přirozeným jazykem nebo prostřednictvím vlastní tvůrčí činnosti.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

UKA-VYV-004-106-001

Navštívit architektonické památky ve svém okolí.

Díl I – 10. ročník (110)

UKA-VYV-004-110-001

Seznamovat se s některými výtvarnými a architektonickými díly ve svém okolí.

003

Kulturní povědomí a jednání

Charakteristika tematického okruhu

V rámci okruhu Kulturní povědomí a jednání se žák učí chápat význam umění a kultury ve společenském kontextu a jejich důležitost pro sebe i pro společnost. Seznamuje se s různými kulturními aktivitami, tradicemi a institucemi, zejména ve svém okolí a regionu.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

UKA-VYV-003-106-001

Uplatňovat ve své tvorbě vlastní zkušenosti, fantazii, zrakové, hmatové a sluchové vjemy.

Díl I – 10. ročník (110)

UKA-VYV-003-110-001

Reagovat vlastní tvorbou na zhlédnutý animovaný nebo hraný film.

CZA

Člověk, zdraví a bezpečí

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk, zdraví a bezpečí seznamuje žáka se základními poznatky a dovednostmi souvisejícími se zdravím. Učí ho chápat zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Respektuje celistvost osobnosti žáka a rovnoměrně rozvíjí jeho psychomotorické i pohybové dovednosti.

Vzdělávací oblast usiluje o maximální rozvoj fyzických a pohybových schopností žáka. Žák se učí chápat hodnotu zdraví, vnímat význam zdravotní prevence a porozumět problémům spojeným s poškozením zdraví, a to v přiměřené míře, vzhledem k věku a rozumovým schopnostem.

Cílem vzdělávací oblasti je vést žáka k dodržování zásad zdravého životního stylu a ochrany zdraví, k poznávání a chápání fyziologických, psychických i sociálních změn spojených s dospíváním. Učí ho rozpoznávat základní situace ohrožující tělesné a duševní zdraví a osvojovat si poznatky o možnostech jejich prevence. Žák získává znalosti, dovednosti, návyky a postoje související s rozvojem pohybových dovedností. Učí se preventivně podporovat své zdraví v každodenním životě, jednat uvážlivě a rozhodovat se odpovědně v situacích týkajících se zdraví a bezpečí. Učí se hledat cesty, jak zařadit pohyb do každodenního režimu a nalézt radost z pohybu podle vlastních preferencí.

Vzdělávací obsah oblasti Člověk, zdraví a bezpečí prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které ho doplňují, rozšiřují a využívají. Umožňuje žákovi uvědomit si nezbytnost preventivní péče o jeho zdraví v souladu s jeho věkem a schopnostmi. Smyslem této oblasti je vést žáka k uvědomění si významu pohybových aktivit, zdravé stravy a celkově zdravého životního stylu jako prostředku ke zvýšení kvality života.

Žák se seznamuje s různými nebezpečími ohrožujícími zdraví v běžných i mimořádných situacích. Osvojuje si dovednosti a způsoby chování a rozhodování, které vedou k ochraně a posilování zdraví. Tím dochází k utváření dovedností a návyků potřebných k uplatňování zásad zdravého životního stylu, osobní a duševní hygieny, správné výživy a pravidelných pohybových aktivit.

Žák rozvíjí své pohybové schopnosti a dovednosti a zároveň se seznamuje s možnostmi korekce zdravotních oslabení v běžných i specifických formách pohybového učení.

Obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacích oborech: **Výchova ke zdraví a bezpečí** a **Tělesná výchova**.

VZB

Výchova ke zdraví a bezpečí

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví a bezpečí poskytuje žákovi informace, které mají zásadní vliv na jeho zdraví a osobní bezpečí. Vede ho ke zdravému způsobu života, k péči o vlastní zdraví, jeho zlepšení a posílení. Žák získává základní poznatky o zdraví, nemocech a zdravotní prevenci. Upevňuje si hygienické, stravovací a pracovní návyky.

Žák se postupně seznamuje s jednotlivými částmi dne a s činnostmi, které jsou pro tyto části dne typické. V praktických modelových situacích rozlišuje pracovní a odpočinkové aktivity a uvědomuje si nutnost vyváženosti jednotlivých složek denního režimu z hlediska duševní hygieny. Učí se smysluplnému trávení volného času, do něhož zařazuje pohybové aktivity.

Žák rozvíjí sociální a komunikační dovednosti spojené se společensky vhodným a bezpečným chováním. Získává praktické zkušenosti, dovednosti a návyky, které uplatní v každodenním životě.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví a bezpečí se dělí na tři tematické okruhy: **Ochrana a podpora zdraví, Denní režim** a **Osobní bezpečí**.

001

Ochrana a podpora zdraví

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Ochrana a podpora zdraví směřuje k rozpoznání základních životních potřeb a k jejich naplňování v každodenním životě, k uplatňování základních zásad ochrany zdraví, k vnímání vlastního zdravotního stavu i zdravotního stavu vrstevníků a k uvědomění si vlastních zdravotních potíží a problémů. Zahrnuje změny v období dospívání a základní metody ochrany reprodukčního a sexuálního zdraví.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 10. ročník (110)

CZA-VZB-001-110-001

Rozpoznat důležité životní potřeby ve svém každodenním životě.

CZA-VZB-001-110-002

Uplatňovat v praktických modelových situacích základní zásady ochrany zdraví.

CZA-VZB-001-110-003

Vnímat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a dát najevo své zdravotní potíže a problémy.

CZA-VZB-001-110-004

Rozpoznávat změny v období dospívání.

CZA-VZB-001-110-005

Poznávat vhodné a nevhodné sexuální chování v modelových situacích z každodenního života.

CZA-VZB-001-110-006

Rozlišovat základní metody ochrany reprodukčního a sexuálního zdraví.

002

Denní režim

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Denní režim je zaměřený na popis denního režimu žáka, používání zásad zdravého životního stylu a osvojení si správných stravovacích návyků. Směřuje k uplatňování osvojených zásad tělesné a intimní hygieny v každodenním životě.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 10. ročník (110)

CZA-VZB-002-110-001

Popsat svůj denní režim a používat v praktických modelových situacích zásady zdravého životního stylu.

CZA-VZB-002-110-002

Osvojit si správné stravovací návyky a podle svých možností je využívat v běžném životě.

CZA-VZB-002-110-003

Uplatňovat osvojené zásady tělesné a intimní hygieny v praktickém životě.

003

Osobní bezpečí

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Osobní bezpečí směřuje k rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví vlastní i ostatních a k osvojování poznatků, jak jim předcházet. Učí bezpečnému chování při komunikaci žáků, s neznámými lidmi i v digitálním prostředí. Vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany v důležitých aspektech jejich života.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 10. ročník (110)

CZA-VZB-003-110-001

Rozpoznat v modelových situacích nebezpečné situace v běžném životě.

TEV

Tělesná výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Tělesná výchova podporuje celkový rozvoj žáka a rozvíjí jeho celoživotní potřebu pohybové aktivity. Je realizován s ohledem na věk, pohybové schopnosti a psychomotorickou úroveň žáka. Výuka zahrnuje řízené činnosti i spontánní aktivity, které vedou k aktivizaci žáka, budování pozitivních pohybových návyků a případné korekci zdravotních oslabení.

S ohledem na věk, pohybové možnosti a případná omezení vyplývající ze specifických vzdělávacích potřeb žáka usiluje vzdělávací obor o maximální rozvoj spontaneity v pohybových aktivitách. Tyto aktivity přispívají k eliminaci sedavého způsobu života a celkové tělesné pasivity. Nedílnou součástí výuky je také relaxace a odpočinkové činnosti, a to nejen v hodinách tělesné výchovy, ale i v rámci ostatních vyučovacích předmětů.

Vzdělávací obor Tělesná výchova zahrnuje jeden tematický okruh: **Aplikovaná tělesná výchova – činnosti ovlivňující a podporující pohybové učení a zdraví.**

001

Aplikovaná tělesná výchova – činnosti ovlivňující a podporující pohybové učení a zdraví

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Aplikovaná tělesná výchova – činnosti ovlivňující a podporující pohybové učení a zdraví je jediným tematickým okruhem ve vzdělávacím oboru Tělesná výchova, proto má shodnou charakteristiku.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

CZA-TEV-001-106-001

Podílet se na zapojení do širokého spektra aplikovaných pohybových aktivit odpovídajících aktuálnímu zdravotnímu stavu.

CZA-TEV-001-106-002

Využívat osvojené pohybové dovednosti v individuálních a skupinových pohybových činnostech.

CZA-TEV-001-106-003

Provádět jednoduché pohybové úkony na základě pokynů, povelů a signálů.

CZA-TEV-001-106-004

Provádět jednoduché pohybové úkony za hudebního či rytmického doprovodu.

CZA-TEV-001-106-005

Realizovat se v pohybových činnostech za pomoci upravených didaktických a sportovních pomůcek.

CZA-TEV-001-106-006

Zdokonalovat základní pohybové činnosti spolu s ostatními žáky.

CZA-TEV-001-106-007

Vnímat jiné žáky a uvědomovat si odlišné schopnosti v pohybových dovednostech.

CZA-TEV-001-106-008

Reagovat na relaxační, speciální kompenzační, korektivní či jinak rozvíjející cvičení a usilovat při nich o správné držení těla.

CZA-TEV-001-106-009

Vnímat základní pravidla jednoduchých her a soutěží a upravit adekvátně tomu své chování v aktivitě.

CZA-TEV-001-106-010

Poznávat základní zásady bezpečného chování a hygieny při pohybových aktivitách.

Díl I – 10. ročník (110)

CZA-TEV-001-110-001

Uplatňovat přiměřené aplikované pohybové aktivity odpovídající aktuálnímu zdravotnímu stavu.

CZA-TEV-001-110-002

Zvládat osvojené pohybové dovednosti a používat je v individuálních a skupinových pohybových činnostech.

CZA-TEV-001-110-003

Vykonávat individuální a kolektivní činnost na základě pokynů, povelů a signálů.

CZA-TEV-001-110-004

Projevit svou fantazii při provedení jednoduché pohybové aktivity s hudebním doprovodem.

CZA-TEV-001-110-005

Podílet se na pohybových činnostech s doporučenými a dostupnými sportovními pomůckami přizpůsobenými pro jeho optimální zapojení.

CZA-TEV-001-110-006

Podílet se na pohybových aktivitách spolu s ostatními žáky a vnímat význam pohybových aktivit pro zdraví.

CZA-TEV-001-110-007

Respektovat jiné žáky a uvědomovat si odlišné schopnosti v pohybových dovednostech.

CZA-TEV-001-110-008

Provádět relaxační, speciální kompenzační, korektivní či jinak rozvíjející cvičení a aplikované pohybové aktivity.

CZA-TEV-001-110-009

Uplatňovat základní pravidla her a soutěží, rozpoznat, když dojde k jejich porušení.

CZA-TEV-001-110-010

Rozpoznat nebezpečné situace a na základě osobních zkušeností na ně vhodně reagovat.

CPA

Člověk, jeho osobnost a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk, jeho osobnost a svět práce je jednou ze stěžejních oblastí ve vzdělávání žáků s mentálním postižením. Veškeré dovednosti a návyky si žák osvojuje během činností spojených s běžnými situacemi každodenního života. Osvojením těchto praktických dovedností a návyků dochází ke zvyšování kvality života nejen žáka s mentálním postižením, ale i celé jeho rodiny.

Vzdělávací oblast se cíleně zaměřuje na dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti žáka. Osvojení dovedností napomáhá seberealizaci žáka – ať už ve smyslu smysluplného využití volného času, nebo naplnění pocitu prospěšnosti pro okolí. Současně formuje osobnost žáka a rozvíjí dovednosti vedoucí k posílení samostatnosti v jeho životě.

Žák si osvojuje praktické dovednosti v oblasti sebeobsluhy a péče o sebe i své okolí. Učí se bezpečně používat předměty a pomůcky denní potřeby, získává pracovní návyky a návyky v oblasti bezpečnosti a hygieny práce. V přirozených situacích rozvíjí dobré vztahy k sobě samému i k ostatním lidem.

Vzdělávací oblast Člověk, jeho osobnost a svět práce je specifická svým propojením s praktickými činnostmi běžného života. Osvojené dovednosti využije žák ve svém každodenním životě – ať už v prostředí rodiny, sociálních službách, nebo v dalším vzdělávání.

Vzdělávací obsah je členěný do dvou vzdělávacích oborů: **Osobnostní a sociální výchova** a **Pracovní činnosti**.

OSV

Osobnostní a sociální výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Cílem vzdělávacího oboru Osobnostní a sociální výchova je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti. Obor rozvíjí jeho sociálně-emocionální dovednosti, vede ho k porozumění sobě samému a druhým lidem, přispívá k posilování pozitivních mezilidských vztahů včetně rozvoje základních dovedností pro jednoduchou spolupráci, napomáhá regulaci vlastního chování. Rozvoj v této oblasti je vhodnou prevencí chování náročného na péči.

Specifikem Osobnostní a sociální výchovy je to, že se předmětem výuky stává sám žák v běžné situaci každodenního života. Žák si osvojuje dovednosti pro smysluplné trávení volného času, rozvíjí své komunikačně sociální chování, umožňující základní interakci ve skupině a jednoduché formy spolupráce. Výuka přispívá k životní spokojenosti žáka, založené na pozitivním vnímání sebe sama i svého okolí.

Vzdělávací obor se skládá z jednoho tematického okruhu: **Osobnostní a sociální výchova**.

001

Osobnostní a sociální výchova

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Osobnostní a sociální výchova je součástí vzdělávacího oboru se stejným názvem, proto má shodnou charakteristiku.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

CPA-OSV-001-106-001

Vyjádřit vhodným způsobem své prožívání v běžných i náročných situacích.

CPA-OSV-001-106-002

Navázat sociální kontakt a podílet se na interakci ve skupině známých osob.

CPA-OSV-001-106-003

Rozpoznat základní povolání, se kterými se setkává v běžném životě.

Díl I – 10. ročník (110)

CPA-OSV-001-110-001

Rozpoznávat základní emoce.

CPA-OSV-001-110-002

Respektovat základní pravidla chování v každodenním životě třídy.

CPA-OSV-001-110-003

Osvojit si základní pravidla sociální komunikace.

CPA-OSV-001-110-004

Vyhledat pomoc v zátěžové situaci.

CPA-OSV-001-110-005

Rozlišit na konkrétních příkladech povinné činnosti a volný čas.

CPA-OSV-001-110-006

Osvojit si základní dovednosti pro smysluplné trávení volného času.

CSP

Pracovní činnosti

Charakteristika vzdělávacího oboru

V rámci vzdělávacího oboru Pracovní činnosti si žák osvojuje úkony související se sebeobsluhou, rozvíjí svou motoriku a zručnost a osvojuje si návyky z oblasti hygieny a bezpečnosti práce. Rozvíjí dovednosti používání předměty denní potřeby, pomůcky, nářadí a nástroje potřebné k vykonávání běžných činností každodenního života. Žák si osvojuje různé pracovní návyky – ať už související s přípravou na činnost, úklidem po skončení samotné činnosti, dokončením práce, překonáváním obtíží, nebo dodržováním pracovních postupů. V rámci svých možností získává dovednosti pro jednoduchou spolupráci a učí se odpovědnosti za svou práci. Nedílnou součástí vzdělávacího obsahu tohoto oboru je široké spektrum činností, se kterými se žák seznamuje, poznává je a osvojuje si je. Tyto činnosti se mohou stát důležitou náplní jeho volného času či prostředkem k dosažení pocitu prospěšnosti pro své okolí.

Vzdělávací obor je realizován v přirozených situacích běžného života a vede k osvojování praktických dovedností potřebných pro každodenní život žáka. Podle potřeb, možností a vývojové úrovně konkrétního žáka je vhodné, aby byl vzdělávací obsah individualizován – a to nejen v oblasti samotného obsahu, ale i metod, organizačních forem práce, znázornění postupu práce, náročnosti či formy pomoci. Cílem je dosažení co nejvyšší možné míry

samostatnosti při provádění jednotlivých motorických úkonů a jejich postupném spojování ke zvládnutí celé činnosti. Vzdělávací obsah je koncipovaný pro cyklické osvojení, tedy pro opakované procvičování daných dovedností a postupné zvyšování náročnosti činností.

Vzdělávací obor Pracovní činnosti se člení na šest tematických okruhů: **Sebeobsluha, Práce s technickými materiály, Práce konstrukční, Práce pěstitelské, Práce v domácnosti a Pracovní návyky**. Škola realizuje všechny tematické okruhy na obou stupních. Tematický okruh Pracovní návyky má specifické postavení mezi ostatními tematickými okruhy – jeho obsah je naplňován při realizaci ostatních okruhů.

001

Sebeobsluha

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Sebeobsluha směřuje k co nejvyšší možné míře osvojení sebeobslužných úkonů a dovedností žáka s mentálním postižením. Vede žáka ke zvládnutí jednotlivých úkonů, které se postupně spojují do celých sebeobslužných dovedností. Sebeobslužné úkony a dovednosti by měly být trénovány každý den v přirozených situacích. Vhodné je sjednocení požadavků v oblasti sebeobsluhy s domácím prostředím žáka.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „*Žák by měl*“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

CPA-CSP-001-106-001

Zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti.

CPA-CSP-001-106-002

Podílet se na udržování pořádku ve svých věcech i ve svém okolí.

Díl I – 10. ročník (110)

CPA-CSP-001-110-001

Pečovat o své tělo a svůj zevnějšek.

CPA-CSP-001-110-002

Udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí.

003

Práce s technickými materiály

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Práce s technickými materiály zahrnuje osvojení manuálních operací a používání pomůcek, nářadí a nástrojů při práci s různými materiály (např. papírem, textilem, dřevem, přírodninami, modelovacími hmotami či recyklovanými materiály). Pomocí osvojených operací by měl žák vytvářet výrobky přiměřené náročnosti. Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné samostatnosti při provádění těchto operací. Tematický okruh je úzce provázaný s tematickým okruhem Pracovní návyky.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „*Žák by měl*“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

CPA-CSP-003-106-001

Provádět základní manuální operace při práci s jednoduchými materiály a pomůckami.

Díl I – 10. ročník (110)

CPA-CSP-003-110-001

Zroližit různé druhy materiálů a při práci vhodně použít odpovídající nářadí, nástroje a pomůcky.

CPA-CSP-003-110-002

Zhotovit výrobky z rozmanitých druhů technických materiálů za využití různých postupů (technik).

004

Práce konstrukční

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Práce konstrukční směřuje k osvojení montážních a demontážních úkonů, které žákovi umožní stavět jednoduché modely z různých typů stavebnic (např. papírových, kartonových, dřevěných, magnetických, plastových či elektronických). Zvládnutím motorických konstrukčních operací může žák zvládat i údržbu jednoduchých předmětů v domácnosti. Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné samostatnosti. Tematický okruh je úzce provázaný s tematickým okruhem Pracovní návyky.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

CPA-CSP-004-106-001

Provádět jednoduché montážní a demontážní úkony při práci se stavebnicemi a dalšími předměty.

CPA-CSP-004-106-002

Sestavit model podle jednoduché předlohy.

Díl I – 10. ročník (110)

CPA-CSP-004-110-001

Sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model.

CPA-CSP-004-110-002

Zvládnout údržbu jednoduchých předmětů.

005

Práce pěstitelské

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Práce pěstitelské směřuje k osvojení dovedností potřebných k péči o pokojové i venkovní

rostliny. Žák si osvojuje jednotlivé manuální operace, učí se používat základní zahradnické pomůcky, nástroje a nářadí při práci na zahradě nebo v nejbližším okolí školy. Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné samostatnosti při zvládnutí jednotlivých dovedností. Tematický okruh je v úzké vazbě s tematickým okruhem Pracovní návyky.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

CPA-CSP-005-106-001

Ošetřovat nenáročnou pokojovou i venkovní rostliny za použití vhodného nářadí.

Díl I – 10. ročník (110)

CPA-CSP-005-110-001

Podílet se na pěstování rostlin v interiéru a v exteriéru, vyhýbat se kontaktu s jedovatými rostlinami.

CPA-CSP-005-110-002

Provádět pozorování přírody a rozlišit roční období podle typických znaků.

CPA-CSP-005-110-003

Dodržovat základní zásady bezpečného kontaktu se zvířaty.

006

Práce v domácnosti

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Práce v domácnosti směřuje k osvojení úkonů potřebných pro zvládnutí každodenního chodu domácnosti. Žák si osvojuje jednotlivé manuální operace, učí se používat pomůcky, nástroje a vybavení pro provoz domácnosti. Žák se učí připravit jednoduchý pokrm, provést úklid kuchyně a obsluhovat jednoduché domácí spotřebiče. Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti při zvládnutí těchto jednoduchých činností. Tematický okruh je v úzké vazbě s tematickým okruhem Pracovní návyky.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

CPA-CSP-006-106-001

Používat vhodným způsobem základní pomůcky, nástroje a vybavení pro provoz domácnosti.

CPA-CSP-006-106-002

Dodržovat základní pravidla stolování.

CPA-CSP-006-106-003

Připravit jednoduchý pokrm.

Díl I – 10. ročník (110)

CPA-CSP-006-110-001

Provádět základní pracovní úkony v domácnosti včetně využití kuchyňského inventáře.

CPA-CSP-006-110-002

Obsluhovat spotřebiče a používat pomůcky v domácnosti.

CPA-CSP-006-110-003

Upravit vhodným způsobem stůl pro stolování.

CPA-CSP-006-110-004

Připravit jednoduchý pokrm podle daných postupů s přihlédnutím k zásadám zdravé výživy.

008

Pracovní návyky

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Pracovní návyky má v rámci vzdělávacího oboru specifické postavení. Vede žáka k osvojení pracovních návyků a zásad bezpečnosti a hygieny práce. Jedná se o návyky, které si žák osvojuje během tréninku sebeobslužných dovedností, při práci s technickými materiály, během konstrukčních prací, prací v domácnosti a pěstitelských prací. Žák se učí připravit si i uklidit pomůcky a pracovní plochu, dodržovat pracovní postup, dokončit práci, zhodnotit ji, pracovat podle vzoru a návodů. Během všech činností se učí dodržovat bezpečnost a hygienu práce. Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné úrovně dodržování těchto návyků.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl I – 6. ročník (106)

CPA-CSP-008-106-001

Dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce při pravidelně se opakujících činnostech.

CPA-CSP-008-106-002

Mít osvojené klíčové pracovní návyky.

Díl I – 10. ročník (110)

CPA-CSP-008-110-001

Dodržovat základní zásady bezpečnosti a hygieny práce.

CPA-CSP-008-110-002

Mít osvojené základní pracovní návyky.

Díl II - vzdělávací obsah

Klíčové kompetence

KUB

Klíčová kompetence k učení

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence k učení zahrnuje osvojování a udržování si učebních návyků, vnímání a reagování na jednoduché pokyny, pojmy, znaky a symboly. Vede žáka k využití jednoduchých pomůcek, k napodobování jednoduchých činností a podílení se na nich. Klíčová kompetence seznamuje žáka s jednoduchými způsoby využití digitálních technologií a pozitivní motivací podporuje vlastní snahu žáka učit se a získávat nové poznatky. Klíčová kompetence přispívá k využití osvojených výsledků učení v praktickém životě.

Klíčová kompetence k učení obsahuje jednu složku: **Umění se učit**.

KKG

Umění se učit

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na soustavné osvojování si a udržování učebních návyků a jejich využití v praktickém životě.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

KUB-KKG-000-210-001

Osvojit a udržovat si stereotypy učení.

KKB

Klíčová kompetence komunikační

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence komunikační prochází napříč všemi vzdělávacími oblastmi s cílem položit takové základy komunikace, které budou vyhovovat jednotlivým žákům s individuálním přihlédnutím k jejich možnostem. Vede žáky k tomu, aby mohli zvoleným způsobem komunikovat s partnerem, reagovat na jednoduché pokyny, vyjádřit souhlas i nesouhlas a zažívat pocit bezpečí. Pro dorozumění používá žák libovolný komunikační prostředek. Komunikací je označována komunikace verbální či neverbální.

Klíčová kompetence komunikační je členěná na složky: **Vyjadřování** a **Porozumění**.

VYJ

Vyjadřování

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence komunikační se zaměřuje na rozvoj schopnosti žáka komunikovat verbálními či neverbálními prostředky. Vede ho jasně a srozumitelně k vyjádření jeho potřeb.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

KKB-VYJ-000-210-001

Komunikovat verbálně nebo neverbálně s partnerem.

POR

Porozumění

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na naslouchání žáka dalším osobám. Žák získává dovednost vnímat signály řeči verbální či neverbální a přijímat sdělené informace. To mu pomáhá navazovat vztahy a zapojit se do okolního světa.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl II – 10. ročník (210)**

KKB-POR-000-210-001

Reagovat na jednoduché pokyny.

KSB

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Charakteristika klíčové kompetence

Rozvíjením klíčové kompetence osobnostní a sociální žák posiluje pocit vlastní pohody. Rozvoj této klíčové kompetence napomáhá předcházet problémovému chování.

Jejím předpokladem je to, že žák umí adekvátním způsobem vyjádřit potřebu pomoci a zároveň dokáže přijímat podporu.

Další součástí klíčové kompetence je rozvoj žáka v jeho sociální rovině, tedy v rovině navazování a udržování vztahů s druhými osobami, ať už ve školním prostředí, či mimo něj. Žák se tedy podílí na jednoduchých sociálních aktivitách, při kterých uplatňuje základní návyky společenského chování. Zároveň respektuje druhé osoby a rozlišuje nevhodné a rizikové chování.

Míra rozvoje klíčové kompetence ovlivňuje kvalitu života nejen samotného žáka, ale celé jeho rodiny.

Klíčová kompetence osobnostní a sociální je tvořena třemi složkami: **Vlastní wellbeing**, **Resilience: odolávání obtížným situacím** a **Budování a udržování zdravých vztahů**.

KOD

Vlastní wellbeing

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence klade důraz na přijímání podpory při budování osobní pohody.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

KSB-KOD-000-210-001

Přijímat podporu k rozvoji osobní pohody.

KOS

Resilience: odolávání obtížným situacím

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence zahrnuje adekvátní vyjádření potřeby pomoci v každodenních, známých situacích.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl II – 10. ročník (210)**

KSB-KOS-000-210-001

Vyjádřit potřebu pomoci v obtížné situaci.

BUD

Budování a udržování zdravých vztahů*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence zajišťuje rozvoj pozitivních sociálních vztahů žáka. Zahrnuje především sociální vztahy v prostředí školy.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl II – 10. ročník (210)**

KSB-BUD-000-210-001

Podílet se na rozvoji vztahů s druhými osobami ve škole.

KBB

Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti

Charakteristika klíčové kompetence

Kompetence rozvíjená v této oblasti umožňuje žákovi chovat se odpovědně k přírodě, sdílet odpovědnost za své chování. Formuje se prostřednictvím prožitku a zkušeností. Zážitky a zkušenost žák reflektuje s ohledem na to, co se během prožitku právě učí. Využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti.

Cílem je prakticky uplatňovat některé znalosti, ale především dovednosti a průběžně napodobovat aktivity, které jsou prospěšné pro okolní přírodu.

Klíčová kompetence je členěná na složky: **Respektující vztah k životu a světu, Zohledňování propojenosti světa a Odpovědné rozhodování a jednání.**

KOG

Respektující vztah k životu a světu

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na osvojené dovednosti chovat se citlivě k živým bytostem a chovat se ohleduplně k přírodě.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

KBB-KOG-000-210-001

Chovat se citlivě k živým bytostem a k přírodě ve svém okolí.

KOD

Zohledňování propojenosti světa

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na osvojené dovednosti a znalosti žáka spjaté s ochranou přírody.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl II – 10. ročník (210)**

KBB-KOD-000-210-001

Napodobovat činnosti, které jsou prospěšné pro okolní přírodu.

KOE

Odpovědné rozhodování a jednání*Charakteristika složky klíčové kompetence*

Složka klíčové kompetence rozvíjí využívání naučených rituálů a postupů chování v kontextu zdravého životního stylu podle pokynů kompetentních osob.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl II – 10. ročník (210)**

KBB-KOE-000-210-001

Sdílet odpovědnost za své chování v rutinních školních situacích.

KPB

Klíčová kompetence pracovní

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence pracovní je důležitým předpokladem pro začlenění žáka se závažným mentálním postižením do společnosti. Její rozvoj je zásadní pro všechny oblasti života, zejména pro osvojování nezbytných sebeobslužných dovedností, základních pracovních návyků i dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce. Tyto dovednosti vedou k co nejvyšší možné míře samostatnosti v každodenních činnostech života žáka.

Pracovní kompetence slouží k upevnění a dalšímu rozvoji klíčových každodenních dovedností a návyků, které se vztahují k pracovním činnostem, zásadám hygieny a bezpečnosti práce.

Kompetence přináší základní dovednosti vztahující se k realizaci rutinních úkonů a činností každodenního života v rodině a ve škole. Žák má v maximální dosažitelné míře osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností. Osvojuje si základní pracovní dovednosti a manuální úkony při jednoduchých pracovních činnostech. Žák je veden k dodržování zásad bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny při pracovních činnostech.

Klíčová kompetence pracovní je zásadní pro posílení sebeobsluhy a zvládnutí základních úkonů a dovedností pro život v rodině a ve škole. Přináší nabídku smysluplného trávení volného času. Klíčová kompetence pracovní je stěžejní kompetencí a její míra rozvoje ovlivňuje kvalitu života nejen samotného žáka, ale celé jeho rodiny. Tvoří ji dvě složky:

Realizace akcí, aktivit, projektů a Spolupráce a týmová práce.

KPP

Realizace akcí, aktivit, projektů

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence podporuje zapojení se do realizace opakovaných aktivit při jednoduchých rutinních činnostech podle zavedených postupů.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

KPB-KPP-000-210-001

Zvládat jednotlivé kroky při realizaci opakovaných aktivit.

KPD

Spolupráce a týmová práce

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence posiluje dovednost zapojení se do spolupráce ve dvojici při jednoduchých rutinních činnostech.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl II – 10. ročník (210)**

KPB-KPD-000-210-001

Zapojovat se do spolupráce ve dvojici při rutinních činnostech.

KRB

Klíčová kompetence k řešení problémů

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence přispívá zejména k osvojení způsobu vyjádření vlastních problémů a také způsobu přijetí pomoci. Rozvoj klíčové kompetence k řešení problémů je důležitý pro fungování žáka v každodenním životě ve škole, ale i v rodině. Ovlivňuje vlastní wellbeing žáka i rodiny žáka. Tak se klíčová kompetence k řešení problémů propojuje s klíčovou kompetencí osobnostní a sociální.

Klíčová kompetence k řešení problémů obsahuje jednu složku: **Řešení běžných problematických situací**.

KRP

Řešení běžných problematických situací

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence se zaměřuje na adekvátní vyjádření osobního problému, dovednost požádat o pomoc a přijmout ji.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

KRB-KRP-000-210-001

Upozornit vhodným způsobem na osobní problém.

KLB

Klíčová kompetence kulturní

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence kulturní se zaměřuje na rozvoj vnímání, prožívání a chápání kulturního prostředí žákem. Poskytuje žákovi estetické emocionálně pozitivní zážitky, které přispívají k jeho psychické pohodě. Tím jsou žákovi zprostředkovány příležitosti k obohacení jeho života a k sociálnímu začlenění. Kompetence dává prostor k rozvoji základního estetického cítění prostřednictvím jednoduchých aktivit, které stimulují smysly žáka.

Klíčová kompetence kulturní obsahuje jednu složku: **Kulturní a umělecké sebevyjádření**.

KKK

Kulturní a umělecké sebevyjádření

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence rozvíjí u žáka smyslové prožívání, tvořivost. Cílem je umožnit žákovi vyjádřit své nálady prostřednictvím tvůrčí činnosti, přizpůsobené jeho možnostem. Vede ho k dovednosti vyjádřit své emoce a orientovat se v kulturním prostředí za využití multisenzoriálního přístupu.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

KLB-KKK-000-210-001

Vyjadřovat své emoce a prožitky v individuální tvůrčí činnosti.

KDB

Klíčová kompetence digitální

Charakteristika klíčové kompetence

Klíčová kompetence digitální představuje soubor dovedností, znalostí a návyků, které umožňují žákovi bezpečně využívat digitální technologie ve školním prostředí a následně v praktickém životě žáka. Zahrnuje především rutinní, opakující se modelové situace v digitálním prostředí. Klíčová kompetence digitální je tvořena jednou složkou: **Bezpečnost v digitálním prostředí.**

KDI

Bezpečnost v digitálním prostředí

Charakteristika složky klíčové kompetence

Složka klíčové kompetence zahrnuje především elementární používání vybraných digitálních technologií, které kompenzují sníženou schopnost vyjadřovat pocity i potřeby žáka a umožňují komunikaci s okolím.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

KDB-KDI-000-210-001

Zacházet bezpečně s digitálními zařízeními v opakujících se situacích.

Vzdělávací oblasti

CKB

Člověk a komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a komunikace má stěžejní postavení ve výchovně-vzdělávacím procesu žáka základní školy speciální. Umožňuje mu rozvíjet vhodné formy komunikace s okolím. Jako prostředek vzdělávání se využívají různé formy augmentativní a alternativní komunikace, které napomáhají osvojení dovednosti dorozumět se s okolím a přispívají k vytváření pocitu jistoty a bezpečí, jenž kontakt se sociálním prostředím přináší.

Cílem vzdělávací oblasti je prostřednictvím vhodné motivace a uplatnění speciálněpedagogických metod podporovat, rozvíjet a upevňovat rozumové a poznávací schopnosti žáka. Žák se učí vnímat verbální i neverbální komunikaci jako nástroj k naplnění vlastních potřeb a přání. Současně ji chápe jako prostředek dorozumění se svým okolím. Důležitou roli zde hrají společné aktivity a hry, které nejen podporují sociální vazby, ale také usnadňují orientaci v prostředí. Výchovně-vzdělávací proces směřuje žáky k aktivnímu zapojení do kolektivu a k postupnému zvládnutí orientace v prostředí.

Obsah této vzdělávací oblasti prostupuje všemi obory, které jsou důležité pro vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami a s autismem. Činnosti realizované v rámci této oblasti směřují k aktivizaci a rozvoji vnímání, pozornosti, jemné i hrubé motoriky, k upevňování správného sociálního chování a osvojování základních dovedností orientace. To vše napomáhá rozvoji komunikace, která je základem růstu osobnosti a podporuje proces socializace žáka.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti vede k rozvoji rozumových schopností žáka, motivuje ho k uplatňování základních hygienických a sebeobslužných dovedností. Vzdělávací oblast usiluje o dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti žáka, o rozvoj schopnosti spolupracovat s blízkými osobami a vykonávat jednoduché úkony. Směřuje k vytváření pozitivních vztahů ke spolužákům a k úspěšnému začlenění do kolektivu.

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech: **Rozumová výchova** a **Komunikační výchova**.

ROZ

Rozumová výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Cílem Rozumové výchovy je rozvíjení rozumových schopností žáka. Důraz je kladen na nácvik manipulace, postupné zpřesňování, koordinaci a automatizaci jednotlivých pohybů. Tento obor se zaměřuje na podporu kognitivních dovedností, které žákovi pomáhají lépe se orientovat v různých situacích.

Obsah vzdělávacího oboru Rozumová výchova je rozdělený do tematických okruhů: **Rozvíjení poznávacích schopností, Rozvíjení logického myšlení a paměti a Rozvíjení grafických schopností.**

001

Rozvíjení poznávacích schopností

Charakteristika tematického okruhu

Cílem tematického okruhu je zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti. Žák se učí poznávat své tělo a své potřeby. Je motivován k poznávání věcí denní potřeby i předmětů ve svém okolí a k přiměřenému reagování na nově vzniklé situace. Žák je veden k získávání povědomí o hygienických návycích a sebeobslužných dovednostech. Podporuje se jeho schopnost respektovat osoby ve svém okolí, komunikovat a využívat různé formy komunikace.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému

předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

CKB-ROZ-001-210-001

Poznávat nebo ukazovat části svého těla.

CKB-ROZ-001-210-002

Vnímat a aktivně reagovat na členy své rodiny.

CKB-ROZ-001-210-003

Poznat své spolužáky a učitele.

CKB-ROZ-001-210-004

Vnímat různé podněty a reagovat na ně.

CKB-ROZ-001-210-005

Vnímat prostor v nejbližším okolí a orientovat se v něm.

CKB-ROZ-001-210-006

Osvojit si základní hygienické a sebeobslužné dovednosti.

CKB-ROZ-001-210-007

Poznat a používat předměty denní potřeby.

CKB-ROZ-001-210-008

Dát najevo své pocity.

CKB-ROZ-001-210-009

Upozornit na své zdravotní obtíže.

002

Rozvíjení logického myšlení a paměti

Charakteristika tematického okruhu

Cílem tematického okruhu je podporovat systematičnost při vykonávání jednotlivých dílčích kroků. Tento okruh vede žáka k trpělivosti, ochotě spolupracovat a přijímat pomoc.

Rozvíjí u žáka vnímání, vybavování a schopnost reagovat na konkrétní vjem, schopnost koncentrace na určitou činnost nebo předmět, krátkodobou i dlouhodobou paměť. Směřuje k osvojení posloupnosti jednotlivých režimových činností, k aktivizaci a rozvoji paměti.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

CKB-ROZ-002-210-001

Soustředit se na určitou činnost.

CKB-ROZ-002-210-002

Přiřazovat předměty na základě daných kritérií.

003

Rozvíjení grafických schopností

Charakteristika tematického okruhu

Cílem tematického okruhu je podporovat zrakové vnímání a rozvoj jemné i hrubé motoriky žáka, vést ho k získávání zkušeností s používáním psacího náčiní. Tento okruh směřuje ke zlepšení koordinace pohybů ruky při psaní, kreslení a dalších grafických činnostech, čímž žák rozvíjí své grafomotorické dovednosti.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

CKB-ROZ-003-210-001

Uchopit a podržet podaný předmět.

CKB-ROZ-003-210-002

Provádět uvolňovací cvičení.

CKB-ROZ-003-210-003

Uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní.

REC

Komunikační výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Ve vzdělávacím oboru Komunikační výchova se jedná především o rozvoj základních komunikačních dovedností žáka.

Rozvíjení komunikačních dovedností spočívá v rozvoji slovní zásoby, řečových schopností a schopnosti vnímat a chápat různá jazyková sdělení. Tento obor zároveň podporuje rozvoj poznávacích, citových i volních vlastností žáka.

Výuka je založená na důsledném respektování individuálních možností žáka. Žák se učí pracovat s verbální i neverbální komunikací, případně využívá augmentativní a alternativní komunikační systémy. Tyto systémy mu pomáhají překonávat komunikační bariéry, dorozumívat se a navazovat komunikaci s okolím.

Vzdělávací obor Komunikační výchova zahrnuje tematický okruh: **Rozvíjení komunikačních dovedností.**

001

Rozvíjení komunikačních dovedností

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Rozvíjení komunikačních dovedností je jediným tematickým okruhem ve vzdělávacím oboru Komunikační výchova, proto má shodnou charakteristiku.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

CKB-REC-001-210-001

Reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby.

CKB-REC-001-210-002

Rozpoznávat své jméno a reagovat na oslovení jménem.

CKB-REC-001-210-003

Snažit se o správné dýchání.

CKB-REC-001-210-004

Vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty.

CKB-REC-001-210-005

Pozdravit, poděkovat – verbálně nebo gesty.

CKB-REC-001-210-006

Sdělit svá přání a potřeby – verbálním nebo neverbálním způsobem.

CKB-REC-001-210-007

Využívat digitální technologie při rozvoji komunikačních dovedností.

CKB-REC-001-210-008

Umět naslouchat jednoduchému textu určenému pro dětského čtenáře.

CKB-REC-001-210-009

Účastnit se činností zaměřených na rozvoj vzájemného naslouchání.

CKB-REC-001-210-010

Podílet se na účelné práci s obrázkovou knihou v tištěné či elektronické podobě.

CKB-REC-001-210-011

Podílet se na dramatizaci známého jednoduchého krátkého příběhu.

CSB

Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět se zaměřuje na rozvoj osobnosti žáka a klade důraz na dovednosti uplatnitelné v běžném životě. Primárními cíli této oblasti jsou utváření a posilování návyků, jako je sebeobsluha, pravidelná hygiena, zdravé stravovací návyky a podpora zdravého životního stylu. Vedle těchto praktických dovedností je kladen důraz na emocionální a sociální rozvoj žáka, upevňování citových vazeb, budování empatie a pozitivních vztahů. Vzdělávací obsah tak přispívá nejen k osvojování praktických dovedností, ale také k formování a rozvoji osobnosti žáka.

Vzdělávací oblast je tvořena jedním vzdělávacím oborem: **Smyslová výchova**.

SMY

Smyslová výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor je zároveň integrovanou vzdělávací oblastí se shodnou charakteristikou. Vzdělávací obor je členěn do pěti tematických okruhů: **Rozvíjení zrakového vnímání, Rozvíjení sluchového vnímání, Rozvíjení hmatového vnímání, Prostorová a směrová orientace a Rozvíjení čichového a chuťového vnímání.**

001

Rozvíjení zrakového vnímání

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh vede žáka k rozvoji zrakového vnímání. Podporuje schopnost vidět a rozpoznávat předměty, osoby a situace z každodenního života. Učí žáka manipulovat s předměty, koncentrovat svůj pohled a provádět činnosti, jako je řazení, skládání a třídění. Součástí tematického okruhu je také rozpoznávání osob z okolí, určování denní doby a využívání schémat a prvků augmentativní a alternativní komunikace.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

CSB-SMY-001-210-001

Koncentrovat pohled, uchopit předměty a manipulovat s nimi.

CSB-SMY-001-210-002

Rozpoznat osoby ze svého okolí a své spolužáky, rozeznat známé a neznámé osoby.

CSB-SMY-001-210-003

Rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku, schémat nebo s pomocí augmentativní a alternativní komunikace.

CSB-SMY-001-210-004

Napodobit předvedené pohyby.

CSB-SMY-001-210-005

Poznat, řadit, skládat a třídit předměty podle velikosti, obrysů, barevné a tvarové odlišnosti.

CSB-SMY-001-210-006

Třídit obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty.

002

Rozvíjení sluchového vnímání

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh vede žáka ke schopnosti identifikovat a rozlišovat osoby, zvuky a zvukové podněty z okolí. Žák se učí reagovat na své jméno a oslovení od druhých. Rozvíjí také schopnost orientovat se v prostoru i v nejbližším okolí prostřednictvím sluchového vnímání.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

CSB-SMY-002-210-001

Reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání.

CSB-SMY-002-210-002

Poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí.

CSB-SMY-002-210-003

Rozpoznat, rozlišit a napodobit různé zvuky.

CSB-SMY-002-210-004

Rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků.

003

Rozvíjení hmatového vnímání

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh směřuje žáka k vytváření představ o světě prostřednictvím hmatu a ke zlepšení poznávání vlastností předmětů a vztahů mezi nimi. Zároveň přispívá ke zkvalitnění smyslového prožívání a ovlivňuje emocionální citění. Vede žáka k osvojení základních dovedností manipulace s předměty.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

CSB-SMY-003-210-001

Poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů.

CSB-SMY-003-210-002

Třídít předměty na základě hmatu – podle velikosti a tvaru, známé a neznámé.

CSB-SMY-003-210-003

Rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů.

004

Prostorová a směrová orientace

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh učí žáka orientaci, vnímání prostoru a přírody v nejbližším okolí. Napomáhá rozvoji vestibulárního a proprioreceptivního systému, které jsou klíčové pro pohybovou koordinaci a správné vnímání polohy těla v prostoru.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

CSB-SMY-004-210-001

Vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru.

CSB-SMY-004-210-002

Rozlišovat nahoře – dole, před – za, vedle.

CSB-SMY-004-210-003

Řadit, skládat a umísťovat předměty na určené místo podle pokynů.

CSB-SMY-004-210-004

Orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí.

CSB-SMY-004-210-005

Rozlišit s pomocí názorné demonstrace roční období podle základních znaků.

005

Rozvíjení čichového a chuťového vnímání

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh rozvíjí u žáka schopnost poznávat předměty, potraviny a látky na základě jejich vůně, pachů a chuti. Směřuje k rozvoji čichové a chuťové percepce, přičemž klade důraz na propojení smyslového vnímání s praktickým poznáváním světa. Žák se zároveň učí správnému dýchání a chápe jeho význam.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému

předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

CSB-SMY-005-210-001

Rozlišit na základě praktické zkušenosti jednotlivé chutě.

CSB-SMY-005-210-002

Poznat předměty, potraviny čichem podle vůně a pachů.

UKB

Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura poskytuje žákovi rozmanité příležitosti k vlastní tvorbě, interpretaci, emocionálnímu vnímání a prožitku. Tato oblast hraje významnou roli při formování estetického cítění žáka a jeho smyslu pro krásu a harmonii. Umění a kultura otevírají prostor pro sebevyjádření, kreativitu a vlastní projev žáka a nabízejí mu řadu možností, jak uplatnit tvůrčí schopnosti. Významnou součástí této vzdělávací oblasti je také pozitivní dopad na psychickou pohodu (wellbeing) žáka prostřednictvím jejího rehabilitačního a relaxačního charakteru.

Cílem oblasti je podpořit rozvoj smyslového vnímání, tvořivosti a celkového uměleckého vnímání žákovy osobnosti. Vzdělávací oblast zároveň vytváří příležitosti pro vzájemnou spolupráci, toleranci a podílí se na utváření společných postojů a hodnot. Vede k emocionálnímu zklidnění, duševnímu uvolnění a nastolení vnitřní spokojenosti a harmonie.

Žák si osvojuje a rozvíjí tvořivé schopnosti a dovednosti, vytváří si pozitivní vztah k umění a učí se estetickému cítění a vnímání prostředí. Oblast Umění a kultura může významně přispět k psychické pohodě žáků, ke kultivaci mezilidských vztahů a celkově k pozitivnímu klimatu školního společenství. Pomáhá vytvářet prostředí, které je vnímavé k individualitě každého žáka, respektuje a podporuje různorodost a zároveň poskytuje prostor pro spolupráci, sdílení a společné tvoření.

Vzdělávací oblast Umění a kultura poskytuje rozmanité tvůrčí a interpretační činnosti všem žákům s mentálním postižením. Je členěná do vzdělávacích oborů: **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**. Škola by měla vytvářet příležitosti k propojování obou oborů, aby žák mohl poznávat uměleckou tvorbu v její komplexnosti.

HUV

Hudební výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Hudební výchova zahrnuje jak aktivní tvůrčí činnosti žáka, při kterých žák tvoří hudební celky nápodobou či vlastní improvizací, tak pasivní, poslechové činnosti, kdy se žák seznamuje s hudbou poslechem a vytváří si tím kladný vztah k hudbě. Tyto dvě základní obsahové složky lze rozšířit i o prvky pohybových činností, které s hudební výchovou úzce souvisejí a prohlubují účinek celého vzdělávacího procesu.

Vzdělávací obor se zaměřuje na estetické cítění a vnímání žáků. Prostřednictvím hudebních činností dochází k rozvíjení sluchu a motoriky žáků, zároveň se podporuje spolupráce oko–ucho–ruka–hlas. Dechová cvičení a poslechové aktivity pomáhají žákům ke zmírnění napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílejí se na koncentraci pozornosti. Zpěv a rytmická cvičení se rovněž významně podílejí na zlepšování řeči, mluvních, komunikačních i jazykových schopností žáka. Specifikum tohoto vzdělávacího oboru spočívá v tom, že jako jeden z mála oborů podporuje emocionální kvocient žáka a schopnost učit se skrze radost a hudební nadšení.

Vzdělávací obor Hudební výchova je rozdělený do dvou tematických okruhů: **Interpretace a tvorba** a **Recepce uměleckého díla**.

001

Interpretace a tvorba

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Interpretace a tvorba se realizuje zejména v instrumentálních a vokálních činnostech. Směřuje ke kultivovanosti projevu, vede žáka k estetickému využití nástrojů Orffova instrumentáře jako hudebního doprovodu a učí ho, jak pracovat s vlastním tělem, dechem a hlasem. Okruh Interpretace

a tvorba zahrnuje řadu postupů pro nácvič nástrojové rytmické hry, doprovodu, hry na tělo, zpěvu a říkanek, včetně dechových, mluvních, deklamačních, rytmických a hudebně pohybových cvičení.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

UKB-HUV-001-210-001

Usilovat o koordinaci hlasu a dechu.

UKB-HUV-001-210-002

Používat vybrané rytmické nástroje jako doprovod k reprodukované hudbě nebo písni.

UKB-HUV-001-210-003

Dýchat zhluboka při poslechu relaxační hudby, usilovat o uvolnění svalstva.

UKB-HUV-001-210-004

Provádět jednoduchá rytmická cvičení, reagovat pohybem na rytmický doprovod.

002

Receptce uměleckého díla

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Receptce uměleckého díla podporuje u žáka schopnost emocionálně prožívat hudbu a reagovat na hudební podněty. Rozvíjí schopnost rozlišovat různé hudební i nehudební zvuky. Posiluje individuální schopnosti vnímání i komunikace a rozvíjí schopnost soustředit se na poslech krátkých skladeb.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

UKB-HUV-002-210-001

Rozlišovat ve své blízkosti rozmanité zvuky či hudební podněty.

UKB-HUV-002-210-002

Soustředit se na poslech jednoduché krátké skladby.

VYV

Výtvarná výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova se rozvíjejí tvořivé schopnosti a dovednosti žáka, dochází k poznávání prostředků výtvarného jazyka, k všestrannému prohlubování senzibility žáka, ke zdokonalování jemné motoriky a k prohloubení emocionality a prožitku. Obsah vzdělávacího oboru pomáhá žákovi k vlastnímu vyjádření emocí, podporuje ho v přirozeném sebevyjádření, v komunikaci s ostatními a dává průchod přirozené aktivitě a fantazii. Při výtvarných činnostech dochází k rozvíjení tvořivosti při osobitém způsobu vidění světa. Je třeba navozovat takové činnosti, ve kterých budou žáci úspěšní.

Vzdělávací obor je zaměřený jednak na rozvoj individuálních schopností žáka při vlastní tvorbě, vnímání a komunikaci, jednak na společnou výtvarnou činnost a spolupráci skupiny žáků. Zároveň se zaměřuje na podporu schopnosti žáků vyjadřovat své vlastní pocity a prožitky. Specifikem vzdělávacího oboru je rozvíjet smyslovou citlivost, schopnost sebereflexe a empatii, a to s přihlédnutím k individuálním schopnostem a možnostem žáků s mentálním postižením. Činnosti by měly vycházet z dětské hravosti a spontaneity. Důraz je kladen především na proces tvorby, až sekundárně na výsledný produkt.

Vzdělávací obor Výtvarná výchova je rozdělený do dvou tematických okruhů: **Interpretace a tvorba** a **Recepce uměleckého díla**.

001

Interpretace a tvorba

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Interpretace a tvorba směřuje k aktivní činnosti žáka při práci s výtvarnými prostředky v různých formách. Vede žáka k pochopení základních technik, postupů a způsobů práce při výtvarné činnosti a kreativní tvorbě. Rozvíjí u žáka schopnost rozlišovat základní barvy, linie a tvary a používat je ve výtvarném projevu. Dává žákovi prostor pro vyjádření vlastních prožitků jednoduchými výtvarnými prostředky a zároveň podporuje společnou a skupinovou práci při tvůrčích činnostech.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „*Žák by měl*“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

UKB-VYV-001-210-001

Využívat své dovednosti pro vlastní tvorbu.

UKB-VYV-001-210-002

Vyjadřovat jednoduchými výtvarnými prostředky své prožitky.

UKB-VYV-001-210-003

Uplatňovat vlastní vnímání při výtvarných činnostech.

UKB-VYV-001-210-004

Usilovat o práci ve skupině, o společnou výtvarnou tvorbu.

002

Recepce uměleckého díla

Charakteristika tematického okruhu

V tematickém okruhu Recepce uměleckého díla dostává žák příležitost vnímat výtvarné projevy, obrazy, objekty a prvky. Tento okruh směřuje k tomu, aby žák dokázal přenést působení výtvarného díla do oblasti emocionálního pocitu a prožitku. Vede žáka ke zklidnění a koncentraci, k soustředěnému, především emocionálnímu vnímání. Žák se učí vnímat odlišnosti různých tvarů, objektů a barev všemi smysly. Vnímá barevné kontrasty v jejich pestrosti a náladě a učí se sdílet svůj zážitek s ostatními.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „*Žák by měl*“.

Očekávané výsledky učení:**Díl II – 10. ročník (210)**

UKB-VYV-002-210-001

Vnímat barvy, tvary a jejich odlišnosti.

UKB-VYV-002-210-002

Sledovat soustředěně animovaný film.

CZB

Člověk, zdraví a bezpečí

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk, zdraví a bezpečí učí žáka základním pohybovým dovednostem, které může využívat v každodenním životě. Respektuje celistvost jeho osobnosti a rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci. Usiluje o maximální rozvoj fyzických a pohybových schopností žáka. K osvojení potřebných dovedností a návyků je třeba využívat vhodnou motivaci a činnosti, které posilují pozornost a zájem žáka.

Vzdělávací oblast vede žáka k činnostem podporujícím zdraví a usiluje o jeho posílení a zlepšení. Přispívá ke zvyšování koncentrace, odbourávání napětí a podporuje fyzické i psychické uvolnění. Zaměřuje se na rozvíjení aktivní hybnosti a na využívání pohybových schopností a dovedností v běžném životě.

Cílem vzdělávací oblasti je naučit žáka vnímat prožitky z pohybové činnosti a objevovat radost z pohybu.

Vzdělávací obsah oblasti Člověk, zdraví a bezpečí prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které ho doplňují, rozšiřují a prakticky využívají.

Vzdělávací oblast Člověk, zdraví a bezpečí tvoří vzdělávací obor: **Tělesná výchova**.

TEV

Tělesná výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Tělesná výchova je zároveň integrovanou vzdělávací oblastí se shodnou charakteristikou. Vzdělávací obor zahrnuje jeden tematický okruh: **Pohybová výchova – činnosti ovlivňující pohybové učení a zdraví**.

001

Pohybová výchova – činnosti ovlivňující pohybové učení a zdraví

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Pohybová výchova – činnosti ovlivňující pohybové učení a zdraví je jediným tematickým okruhem ve vzdělávacím oboru Tělesná výchova, proto má shodnou charakteristiku, která vychází z charakteristiky vzdělávací oblasti Člověk, zdraví a bezpečí.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáka formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „*Žák by měl*“.

Očekávané výsledky učení:**Díl II – 10. ročník (210)**

CZB-TEV-001-210-001

Účastnit se aplikovaných pohybových aktivit podle aktuálního zdravotního stavu.

CZB-TEV-001-210-002

Uplatňovat jednoduché pohybové dovednosti v individuálních a skupinových činnostech.

CZB-TEV-001-210-003

Osvojit si základní pohybové dovednosti při pohybových činnostech se snahou o co největší samostatnost v pohybu.

CZB-TEV-001-210-004

Vnímat základní pokyny a na jejich základě vykonávat individuální či skupinovou pohybovou činnost.

CZB-TEV-001-210-005

Napodobovat pohybové činnosti doprovázené jednoduchým hudebním či rytmickým doprovodem.

CZB-TEV-001-210-006

Vnímat jiné žáky při společných pohybových činnostech a spolupracovat s nimi.

CZB-TEV-001-210-007

Podílet se na dodržování základních pravidel jednoduchých her a soutěží.

CZB-TEV-001-210-008

Dodržovat podle pokynů základy bezpečnosti a osobní hygieny při pohybových aktivitách.

CZB-TEV-001-210-009

Zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost.

CZB-TEV-001-210-010

Spolupracovat při uvolnění a zklidnění organismu.

CZB-TEV-001-210-011

Spolupracovat při využívání upravených didaktických pomůcek pro zapojení do pohybových činností.

CZB-TEV-001-210-012

Využívat vybrané speciálně kompenzační a korektivní techniky.

CZB-TEV-001-210-013

Zvládat základní pohybové činnosti spojené s prostorovou orientací.

CZB-TEV-001-210-014

Zaujímat správné základní cvičební polohy se správným způsobem držení těla, koordinovat je.

CPB

Člověk, jeho osobnost a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk, jeho osobnost a svět práce je jednou ze stěžejních oblastí ve vzdělávání žáka s těžkým a hlubokým mentálním postižením. Celá oblast je koncipovaná tak, že veškeré dovednosti a návyky si žák osvojuje během úkonů spojených s běžnými situacemi každodenního života. Osvojováním těchto základních praktických dovedností a návyků dochází ke zvyšování kvality života nejen žáka s mentálním postižením, ale i celé jeho rodiny.

Vzdělávací oblast se cíleně zaměřuje na dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti žáka v základních úkonech každodenního života a umožňuje mu zapojení do nejjednodušších pracovních činností. Osvojené dovednosti zároveň přispívají k seberealizaci žáka při smysluplném využití volného času. Vzdělávací oblast zároveň formuje osobnost žáka s ohledem na jeho individuální potřeby.

Žák si osvojuje základní praktické dovednosti z oblasti sebeobsluhy, zejména péči o sebe a své osobní věci. Učí se bezpečně používat předměty a pomůcky denní potřeby, získává klíčové pracovní návyky a návyky z oblasti bezpečnosti a hygieny práce. V přirozených situacích si žák osvojuje dovednosti vedoucí k jeho osobní spokojenosti.

Vzdělávací oblast je specifická svým spojením s praktickými činnostmi běžného života. Osvojené dovednosti využívá žák ve svém každodenním životě – v prostředí rodiny, v zařízení sociálních služeb, dalším vzdělávání apod.

Vzdělávací oblast Člověk, jeho osobnost a svět práce je členěná do dvou vzdělávacích oborů: **Osobnostní a sociální výchova** a **Pracovní činnosti**.

CPB

Osobnostní a sociální výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Cílem vzdělávacího oboru Osobnostní a sociální výchova je pomáhat žákovi utvářet praktické životní dovednosti. Rozvíjí jeho základní sociálně-emocionální dovednosti, přispívá k posilování jednoduché interakce s druhou osobou a napomáhá regulaci vlastního chování. Rozvoj v této oblasti je vhodnou prevencí chování náročného na péči.

Specifikem osobnostní a sociální výchovy je to, že předmětem výuky se stává sám žák v běžných situacích každodenního života. Žák se zapojuje do činností vhodných pro smysluplné trávení volného času a rozvíjí své základní komunikačně-sociální chování. Výuka přispívá k životní spokojenosti žáka, založené na pozitivním vnímání sebe sama.

Vzdělávací obor se skládá z jednoho tematického okruhu se stejným názvem.

001

Osobnostní a sociální výchova

Charakteristika tematického okruhu

Osobnostní a sociální výchova je tematickým okruhem ve vzdělávacím oboru se stejným názvem, proto má shodnou charakteristiku.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

CPB-CPB-001-210-001

Vyjádřit vhodným způsobem své prožívání v běžných situacích.

CPB-CPB-001-210-002

Zapojit se do jednoduché interakce s druhou osobou.

CPB-CPB-001-210-003

Dokázat přijmout pomoc.

CPB-CPB-001-210-004

Rozpoznat základní denní činnosti.

CPB-CPB-001-210-005

Zapojovat se do aktivit pro smysluplné trávení volného času.

PRC

Pracovní činnosti

Charakteristika vzdělávacího oboru

V rámci vzdělávacího oboru Pracovní činnosti si žák osvojuje úkony související se sebeobsluhou, rozvíjí svou motoriku a zručnost, osvojuje si klíčové návyky z oblasti hygieny a bezpečnosti práce. Rozvíjí dovednosti k používání předmětů denní potřeby, pomůcek, náradí a nástrojů potřebných k vykonávání běžných činností každodenního života. Žák si osvojuje klíčové pracovní návyky (např. úklid po skončení činnosti, dokončení práce). Nedílnou součástí tohoto vzdělávacího oboru je nabídka rozmanitých činností, se kterými se žák seznamuje, poznává je a osvojuje si je. Tyto činnosti se mohou stát důležitou náplní jeho volného času.

Vzdělávací obor Pracovní činnosti by měl být realizován co nejvíce v přirozených situacích běžného života a měl by vést k osvojení základních praktických dovedností potřebných pro každodenní život žáka. Podle potřeb, možností a vývojové úrovně konkrétního žáka je vhodné, aby byl vzdělávací obsah individualizován, a to nejen v oblasti samotného obsahu, ale i metod, organizačních forem práce, znázornění postupu práce, náročnosti, formy pomoci apod. Vzdělávací obsah je osvojován cyklicky, vybrané činnosti jsou tedy procvičovány opakovaně, s postupným navyšováním jejich náročnosti. Cílem je dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti při provádění jednotlivých manuálních úkonů a jejich postupné propojování.

Vzdělávací obor se člení na šest tematických okruhů: **Sebeobsluha, Práce s technickými materiály, Práce konstrukční, Práce pěstitelské, Práce v domácnosti a Pracovní návyky.** Tematický okruh Pracovní návyky má specifické postavení mezi ostatními tematickými okruhy – jeho obsah je naplňován při realizaci ostatních okruhů.

001

Sebeobsluha

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Sebeobsluha směřuje k co nejvyšší možné míře osvojení sebeobslužných úkonů a dovedností žáka s mentálním postižením. Vede žáka ke zvládnutí jednotlivých činností, které směřují k rozvoji a upevnění jeho sebeobslužných dovedností.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému

předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

CPB-PRC-001-210-001

Zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti.

CPB-PRC-001-210-002

Podílet se na udržování pořádku ve svých věcech.

003

Práce s technickými materiály

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Práce s technickými materiály zahrnuje osvojování manuálních operací a používání pomůcek, nářadí a nástrojů při práci s různými materiály (např. papírem, textilem, dřevem, přírodninami, modelovacími hmotami či recyklovanými materiály). Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti při provádění těchto operací. Tematický okruh je v úzké vazbě s tematickým okruhem Pracovní návyky.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:

Díl II – 10. ročník (210)

CPB-PRC-003-210-001

Zvládnout základní manuální operace při práci s jednoduchými materiály a pomůckami.

004

Práce konstrukční

Charakteristika tematického okruhu

Tematický okruh Práce konstrukční směřuje k osvojování montážních a demontážních úkonů, které umožní žákovi stavět jednoduché modely z různých typů stavebnic (např. papírových a kartonových, dřevěných, magnetických, plastových). Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti. Tematický okruh je v úzké vazbě s tematickým okruhem Pracovní návyky.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl II – 10. ročník (210)**

CPB-PRC-004-210-001

Zvládat základní dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstrukčními hrami.

005

Práce pěstitelské*Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh Práce pěstitelské směřuje k osvojování úkonů potřebných při ošetřování pokojových i venkovních rostlin. Žák si osvojuje jednotlivé manuální operace a učí se používat základní zahradnické nářadí. Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti při zvládnutí jednotlivých operací. Tematický okruh je v úzké vazbě s tematickým okruhem Pracovní návyky.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl II – 10. ročník (210)**

CPB-PRC-005-210-001

Provádět vhodné pracovní postupy při ošetřování vybraných rostlin za použití jednoduchého nářadí.

CPB-PRC-005-210-002

Provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích.

CPB-PRC-005-210-003

Respektovat pokyny ohledně zásad bezpečného kontaktu se zvířaty.

006

Práce v domácnosti*Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh Práce v domácnosti směřuje k osvojování jednotlivých úkonů potřebných pro zvládnutí každodenního chodu domácnosti a používání základních pomůcek, nástrojů i vybavení pro provoz domácnosti. Žák se učí podílet se na přípravě jednoduchého pokrmu a obsluhovat jednoduché domácí spotřebiče. Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné míry samostatnosti při provádění jednotlivých operací. Tematický okruh je v úzké vazbě s tematickým okruhem Pracovní návyky.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl II – 10. ročník (210)**

CPB-PRC-006-210-001

Podílet se na základních pracovních úkonech v domácnosti včetně využití kuchyňského inventáře.

CPB-PRC-006-210-002

Obsluhovat jednoduché spotřebiče a používat pomůcky.

CPB-PRC-006-210-003

Dodržovat základní pravidla chování při stolování.

CPB-PRC-006-210-004

Spolupracovat při nákupu a uložení základních potravin.

CPB-PRC-006-210-005

Podílet se na přípravě jednoduchých pokrmů v souladu se zásadami zdravé výživy.

007

Pracovní návyky*Charakteristika tematického okruhu*

Tematický okruh Pracovní návyky má v rámci vzdělávacího oboru specifické postavení. Vede žáka k osvojování pravidelně se opakujících zásad bezpečnosti a hygieny práce a k osvojování klíčových pracovních návyků. Jedná se o ustálené způsoby, které si žák osvojuje během trénování sebeobslužných dovedností, při práci s technickými materiály, během konstrukčních prací, při pracích v domácnosti a pěstitelských pracích. Žák se učí připravit si pomůcky a pracovní plochu, uklidit je, dokončit práci a pracovat podle různých návodů. Cílem tematického okruhu je dosažení co nejvyšší možné úrovně dodržování zmíněných návyků.

Očekávané výsledky učení jsou vzhledem k možnostem žáků formulované ve tvaru infinitivu, kterému předchází formulace: „Žák by měl“.

Očekávané výsledky učení:**Díl II – 10. ročník (210)**

CPB-PRC-007-210-001

Dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce při pravidelně se opakujících činnostech.

CPB-PRC-007-210-002

Mít osvojené klíčové pracovní návyky.